

BVK

Beroepsvereniging van het Krediet

Koninklijke maatschappij

JAARVERSLAG

2006

INHOUDSTAFEL

DE BEROEPSVERENIGING VAN HET KREDIET – BVK	4
MEDEDELING VAN HET DIRECTIECOMITÉ	5
DE EVOLUTIE VAN HET LEDENBESTAND VAN DE VERENIGING EN DIENSTVERLENING AAN DE LEDEN	9
DE EVOLUTIE VAN DE MARKT VAN HET KREDIET AAN PARTICULIEREN	10
Situatieschets	10
De markt van het hypothecair krediet	11
- Evolutie van de kredietactiviteit en de gemiddelde bedragen	11
- Opsplitsing van de productie volgens bestemming	13
- Opsplitsing van de productie volgens type rentevoet	14
De markt van het consumentenkrediet	15
- Het consumentenkrediet in zijn geheel	15
- De verrichtingen op afbetaling	17
- De kredietopeningen	19
- Een motor voor de economie	20
DE JURIDISCHE CONTEXT VAN HET CONSUMENTENKREDIET	21
Bepaling van de financiële gegevens van de prospectus	21
Bepaling van de maximale nulstellingstermijn op 5 jaar voor kredietopeningen van lange duur zonder periodieke terugbetaling van kapitaal	21
Nieuw aanpassingsmechanisme van de wettelijke maximale JKP	21
Gewijzigde voorstel van Europese richtlijn inzake consumentenkrediet	21
HET JURIDISCHE EN FISCALE KADER VAN HET HYPOTHECAIR KREDIET	23
Naar een herziening van de wet op het hypothecair krediet	23
De overheid wenst inzake hypothecaire kredietkosten grotere duidelijkheid	23
Het omgekeerd woonkrediet bestaat reeds in het buitenland	24
Wachten op verdere rechtszekerheid inzake de hervorming van de fiscaliteit	24
De contacten met het notariaat leiden tot een bijwerking van het Protocol	24
Het Europese dossier wordt klaargestoomd voor een White Paper in juni 2007	24
AANVERWANTE WETGEVING	26
Financiering van het Fonds ter Bestrijding van de Overmatige Schuldenlast	26
Een normatief kader voor de negatieve lijsten	26
Kosteloze borgtocht	27
DE ORGANEN VAN DE VERENIGING	29

DE BEROEPSVERENIGING VAN HET KREDIET - BVK

DE BEROEPSVERENIGING VAN HET KREDIET - BVK

Een representatieve en gespecialiseerde gesprekspartner

De BVK is een beroepsvereniging die de sector van het krediet aan particulieren, d.i. het consumentenkrediet en het hypothecair krediet, vertegenwoordigt.

Zij is lid van de Belgische Federatie van de financiële sector – FEBELFIN, samen met de Belgische Vereniging van Banken en Beursvennootschappen (BVB), de Belgische Leasing Vereniging (BLV), de Belgische Vereniging van Asset Managers (BEAMA) en de Belgische Vereniging van Beursleden (BVBL).

FEBELFIN werd opgericht in maart 2003 met als doel

- efficiënter, coherenter en toekomstgerichter op te treden ter bevordering van de belangen van de financiële sector en het Belgisch financieel wezen;
- iedere «specialisatie» uit de financiële sector toe te laten haar standpunt te verwoorden en haar belangen op zo efficiënt mogelijke wijze te verdedigen;
- synergie tot stand te brengen.

De 65 BVK-leden (op 31 december 2006) maken samen meer dan 95% van de Belgische markt van het consumentenkrediet en ongeveer 90% van de Belgische markt van het hypothecair krediet uit.

De bij de BVK aangesloten financiële instellingen zijn :

- banken ;
- verzekeringsmaatschappijen ;
- financiële instellingen, waarvan sommige bovendien leasings verstrekken ;
- hypothecaire ondernemingen ;
- kredietverzekeraars ;
- distributie-ondernemingen of filialen van distributie-ondernemingen die erkend zijn om consumentenkredieten te verstrekken ;
- ondernemingen die accreditief- en kredietkaarten uitgeven.

Een ontmoetingspunt voor de financiële sector

Dankzij haar openheid en de verscheidenheid van haar leden vormt de BVK als vanzelfsprekend een bevoorrecht ontmoetingspunt voor de Belgische markt van de kredietverlening aan particulieren en haar waarnemers.

Een erkend gesprekspartner

De BVK is een erkend gesprekspartner van de voogdij-overheden, van de overheid, van de andere beroepsverenigingen en –federaties uit de financiële sector, van de consumentenorganisaties en van de media.

Zij zetelt in de Raad voor het Verbruik, in de Commissie voor de Verzekeringen, in het Begeleidingscomité van de Centrale voor Kredieten aan Particulieren en in het Begeleidingscomité van het Fonds ter Bestrijding van Overmatige Schuldenlast. De BVK is toetredend lid van het Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO), evenals lid van EUROFINAS en de Europese Hypothecaire Federatie (EMF).

Zij is vertegenwoordigd in de Raad van Bestuur van de VZW Observatoire du Crédit et de l'Endettement.

Zij is eveneens vertegenwoordigd in het Bemiddelingscollege en in het Begeleidingscomité van de Bemiddelingsdienst Banken-Krediet-Beleggingen.

Verdediging van de belangen van de sector, informatie en vorming

Naast de verdediging van de belangen van de beroepssector van het krediet aan particulieren heeft de BVK eveneens een belangrijke informatieve en vormende functie ten aanzien van haar leden. De technische onderlegdheid die haar wordt toegekend is een gevolg van de vrijwillige toespitsing van haar bekwaamheden op een welomschreven doelgebied.

Zij oefent haar informatieve en vormende taak uit op verschillende niveaus :

- informatie over wettelijke en reglementaire bepalingen die de beroepssector aanbelangen,
- toezending van een maandelijkse «Newsletter», via dewelke de leden ingelicht worden over de actualiteit m.b.t. het krediet aan particulieren en op de hoogte gebracht worden van het reilen en zeilen binnen de Vereniging en de acties die zij onderneemt,
- de werkzaamheden van de technische commissies,
- de verspreiding van uiterst gedetailleerde statistieken,
- de organisatie van studiedagen en seminars gewijd aan concrete problemen.

MEDEDELING VAN HET DIRECTIECOMITÉ

Een automatische aanpassing van de wettelijke maximale kostenpercentages

Eind 2005 werden op initiatief van onze beroepsvereniging de besprekingen met betrekking tot de vaststelling van de maximale jaarlijkse kostenpercentages (JKP) in de Raad voor het Verbruik hernomen. Dit leidde tot een quasi-eensluidend advies, zowel wat de nieuwe aanvangskostenpercentages, als de referte-indexen en de periodiciteit van de aanpassingen betreft. Na langdurig overleg en na politieke druk in de richting van het opleggen van onaanvaardbaar lage kostenpercentages, heeft de regering op 7 juli 2006 de maximale kostenpercentages, evenals de wijze waarop deze in de toekomst automatisch zullen aangepast worden, vastgelegd. Het Koninklijk Besluit van 19 oktober 2006 tot vaststelling van de maximale kostenpercentages werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 31 oktober 2006.

Onze beroepsvereniging verheugt zich erover dat hierbij in belangrijke mate rekening werd gehouden met het advies van de Raad voor het Verbruik. Hierdoor zal in de toekomst de aanpassing van de maximale kostenpercentages niet meer afhangen van een willekeurige beslissing. Schommelingen van de tarieven van OLO's of de wijziging van de Euribor zullen aanleiding geven tot een aanpassing van de maximale kostenpercentages.

Kleine kredieten in gevaar

Het valt evenwel te betreuren dat de regering het advies van de Raad voor het Verbruik niet heeft gevolgd op het vlak van de kredieten voor kleine bedragen (minder dan 1.250 euro).

In de vastgelegde maximale kostenpercentages voor deze kredieten wordt er geen rekening mee gehouden dat de eigenlijke kosten voor het afsluiten en het beheer van een dossier proportioneel veel hoger zijn voor kleine kredieten dan voor kredieten met grotere bedragen (tot circa 80% van het kostenpercentage). Indien men deze kosten omzet in een jaarlijks percentage bekomt men uiteraard hogere kostenpercentages. Kostenpercentages zijn immers meer dan interestpercentages. De rentabiliteit van deze kleine kredieten komt hierdoor in het gedrang.

Sommige kredietverleners die gespecialiseerd zijn in het toekennen van deze kredieten en geen compensatie kunnen bekomen door de verkoop van andere kredieten, zouden zich genoodzaakt kunnen zien om dergelijke kredieten niet meer te verstrekken. Kleine aankopen zouden zodoende nog slechts moeilijk of niet meer gefinancierd kunnen worden. De toegang tot het krediet en derhalve ook tot de aankoop van bijvoorbeeld kleine huishoudtoestellen zou voor de minder goedgevoerde consument bemoeilijkt, zo niet onmogelijk worden. Onze kleinhandel en dus ook onze economie zouden eronder lijden.

Mogelijk zullen sommige van deze kredietverleners overgaan tot delocalisatie en, zich baserend op de Europese wetgeving, hun diensten vanuit andere landen aanbieden aan hogere tarieven, met alle nadelige gevolgen van dien voor de tewerkstelling in ons land.

Een kostenpercentage omvat meer dan de rente alleen

De nieuwe wijze van vaststelling van de maximale kostenpercentages en de automatische aanpassing ervan biedt een oplossing voor eventuele renteschommelingen in de volgende jaren.

Toch vormt de rente slechts één van de vele componenten van het kostenpercentage. Een toekomstige aanpassing aan de referte-indexen houdt enkel rekening met de wijzigingen van de rentetarieven. Schommelingen van de kosten (lonen, administratiekosten enz.) worden niet in aanmerking genomen. Deze kostenfactoren evolueren evenwel steeds in stijgende lijn. Hiermee wordt geen rekening gehouden bij de toekomstige aanpassingen, met een rentabiliteitsrisico voor de sector op langere termijn tot gevolg.

MEDEDELING VAN HET DIRECTIECOMITÉ

De vastgestelde kostenpercentages houden evenmin rekening met de opname van de kostprijs van de verzekeringen (hoofdzakelijk schuldsaldoverzekeringen), behalve voor sommige kredieten en onder bepaalde voorwaarden. Onze beroepsvereniging blijft voorstander van een beperking van het kostenpercentage tot de onkosten van het krediet of de financiële verrichting, met uitsluiting van de kostprijs van de verzekeringen.

De uiteenlopende formules van verzekeringen en de bepaling van de premies in functie van leeftijd en gezondheidstoestand hebben tot gevolg dat kostenpercentages waarin de prijs van verzekeringen opgenomen is, een gebrek aan transparantie vertonen.

Deregulering blijft aangewezen

Al het voorgaande belet ons niet onze vraag naar deregulering van de kostenpercentages inzake consumentenkrediet te herhalen. In een Europese context waarin gestreefd wordt naar een eengemaakte markt van het consumentenkrediet, zal het Belgische systeem op termijn onze kredietinstellingen discrimineren ten opzichte van de buitenlandse concurrentie.

Fonds ter Bestrijding van de Overmatige Schuldenlast

In 2006 werd door de wet van 5 augustus 2006 tot wijziging van de wet van 5 juli 1998 betreffende de collectieve schuldenregeling een bijkomende bijdrage ten behoeve van het Fonds ter Bestrijding van de Overmatige Schuldenlast ten laste gelegd van de financiële sector. Dit Fonds heeft tot taak de niet-betaalde erelonen van de schuldbemiddelaars te betalen, evenals preventiecampagnes te organiseren. De bijdragen worden uitsluitend door de financiële sector betaald. Onze beroepsvereniging heeft dit steeds als onrechtvaardig en een discriminatie van de kredietsector beschouwd, zeker omdat inmiddels officieel werd vastgesteld dat de helft van de schuldvorderingen in de collectieve schuldenregelingen geen kredietschulden zijn.

De gevraagde verhoging van de bijdragen was te wijten aan een belangrijk begrotingstekort van het Fonds. Dit tekort is blijkbaar structureel. Eén van de belangrijke oorzaken is een niet correcte toepassing van de wet door de schuldbemiddelaars en zelfs door de beslagrechters. De wet bepaalt immers uitdrukkelijk dat de erelonen van de schuldbemiddelaars ten laste zijn van de schuldenaars. Bovendien moeten deze erelonen bij voorrang betaald worden. Toch worden in een aantal gevallen, waar nochtans inkomsten werden ontvangen, de erelonen ten laste van het Fonds gelegd. Blijkbaar is het Fonds er evenwel niet in geslaagd deze ongerechtvaardigde aanvragen tot tussenkomst af te wijzen.

Nood aan structurele oplossingen

Op het ogenblik van het opstellen van deze tekst bereidt de wetgever een oplossing voor om dergelijke onjuiste toepassingen van de wet in de toekomst te vermijden. Het zou echter onaanvaardbaar zijn dat de sector de in het verleden opgebouwde tekorten zou moeten aanvullen. Onze beroepsvereniging dringt er op aan dat structurele maatregelen worden genomen om via zowel een beperking van de uitgaven als een uitbreiding van de bijdrageplichtigen het groeiende tekort van het Fonds te verhelpen.

Kredietopeningen onterecht in het vizier

In 2006 werden er in de Kamer en de Senaat allerlei wetsvoorstellen neergelegd die vooral de kredietopeningen viseren. Zo werd een wetsvoorstel ingediend dat een expliciete jaarlijkse hernieuwing van de overeenkomst van kredietopening door de consument vereist, zonder hetwelk de kredietopening automatisch zou beëindigd worden. Een ander wetsvoorstel wil zelfs een verbod invoeren voor kredietgevers en -bemiddelaars die geen bank zijn om kredietopeningen te verstrekken of bij te dragen tot het afsluiten ervan.

Het is duidelijk dat deze voorstellen zijn ingegeven door een verkeerde perceptie van het fenomeen van de kredietopeningen, al dan niet verbonden aan de uitgifte van kredietkaarten. De aanbidding van kredietkaarten via grootwarenhuizen is hieraan wellicht niet vreemd. Nochtans treden deze in de meeste gevallen op als tussenpersoon en wordt het eigenlijke krediet door de gebruikelijke bankiers of hun filialen verstrekt.

MEDEDELING VAN HET DIRECTIECOMITÉ

De toename van het aantal kredietopeningen, evenals de lichte stijging van het aantal wanbetalingen inzake kredietopeningen vertonen geenszins een onrustwekkend karakter. Vooreerst betekent het toekennen van een kredietopening dat een potentieel krediet wordt verstrekt. Van belang is immers het opgenomen bedrag. Uit cijfers van de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie van de FOD Economie blijkt dat de via kredietopeningen opgenomen bedragen ongeveer 18,5% van de totaliteit van het consumentenkrediet uitmaken. Dit aandeel bleef de laatste 10 jaar stabiel.

Ook de cijfers inzake wanbetalingen zijn niet alarmerend. De kredietopeningen namen in 2005 twee derde van de bestaande contracten voor hun rekening. Zij vertegenwoordigen echter minder dan de helft van het aantal wanbetalingen, en zelfs minder dan één vierde van de achterstallige bedragen.

Van 2002 tot 2005 is het aantal wanbetalingen inzake kredietopeningen weliswaar met 10,6% gestegen, maar in diezelfde periode daalde het bedrag van de betalingsachterstanden inzake kredietopeningen met 14,8%, ondanks een stijging van de opgenomen bedragen met 6,1%.

Stimuleren van de kredietverlening als middel tot economische groei

Dergelijke cijfers bewijzen dat er niets verkeerd is met het product kredietopening. Integendeel, het is een soepele kredietvorm die toelaat aan een tijdelijke behoefte aan geldmiddelen te voldoen, en de terugbetaling op ieder ogenblik uit te voeren.

Door een verkeerde en onjuiste perceptie en het indienen van wetsvoorstellen die hierop gebaseerd zijn, krijgt de kredietverlening ten onrechte een slecht imago.

Het is dan ook niet verwonderlijk dat België, wanneer men het consumentenkrediet per inwoner beschouwt, als een onderontwikkeld land inzake consumentenkrediet kan worden betiteld. België komt op dit vlak immers na al de ons omringende landen en wordt enkel gevolgd door de nieuwe EU-Lidstaten uit het voormalige Oostblok.

Het is dan ook de hoogste tijd dat de overheid de economische waarde van het krediet erkent, en stimulerende maatregelen ten gunste van de kredietverlening neemt. Zij kan daartoe bijvoorbeeld de fiscale aftrek van de intresten toestaan, zoals reeds in Frankrijk (wet Sarkozy) en in andere buurlanden is voorzien, of het overdreven formalisme verminderen. De verkoop van consumptiegoederen en bijgevolg onze economie zouden er wel bij varen.

Een stimulering van het krediet is des te meer verantwoord omdat het aantal wanbetalingen dat in de Centrale voor Kredieten aan Particulieren (CKP) wordt opgetekend sedert enkele jaren een duidelijk dalende tendens vertoont. De invoering van de positieve centrale, maar ook de professionele wijze waarop krediet wordt verstrekt, hebben hier toe bijgedragen.

Open dialoog met de toezichthouder

De CBFA heeft in het voorbije jaar haar wens te kennen gegeven om de wet van 4 augustus 1992 op het hypothecair krediet te wijzigen vanuit het oogpunt van het toezicht. Zij beoogt onder meer een toezicht op de zuivere hypotheekmaatschappijen, een a posteriori controle, een regeling van de tussenpersonen in hypothecair krediet en een aanpassing van het sanctie-arsenaal. De topprioriteit is evenwel een regeling van het statuut van de bemiddelaars in hypothecair krediet.

Het Directiecomité verheugt zich over het positieve overleg en de open dialoog die het afgelopen jaar met de CBFA heeft plaatsgevonden.

Binnen de BVK werd een werkgroep «kredietbemiddelaars» opgericht, die reeds tot een aantal besluiten is gekomen. Deze besluiten werden inmiddels aan de CBFA meegedeeld.

Daarnaast werden door de BVK een aantal eigen voorstellen tot wijziging van de wet op het hypothecair krediet naar voren gebracht. Een werkgroep «Hervorming wet hypothecair krediet» heeft onder meer voorstellen uitgewerkt om tot een billijkere en objectievere wederbeleggingsvergoeding te komen.

De reverse mortgage, of beter gezegd «het omgekeerd woonkrediet», als deel van de oplossing voor de vergrijzing ?

Het «omgekeerd woonkrediet» is een nieuwe kredietvorm, die tot doel heeft oudere personen wiens eigen woning soms hun enige belangrijke vermogensbestanddeel is, de mogelijkheid te bieden een krediet aan te gaan door het vrijmaken van de waarde van hun woning. Zij blijven eigenaar van hun woning, waarop de hypotheek als waarborg van het krediet wordt gevestigd. Het krediet biedt de mogelijkheid een bedrag te bekomen dat bij de gewone (pensioen)inkomsten kan gevoegd worden of kan aangewend worden om aanpassingswerken aan de woning of andere uitzonderlijke uitgaven te dekken.

Het «omgekeerd woonkrediet», dat komt overgewaaid vanuit de Verenigde Staten, vormt dus een soort vierde pijler, die een bijkomend antwoord biedt op het probleem van de vergrijzing. Ook onze buurlanden Nederland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk kennen deze kredietvorm reeds. De Belgische wetgeving laat onze ondernemingen op dit ogenblik echter niet toe dergelijke kredieten toe te staan. Een dringende aanpassing van onze wetgeving is dan ook vereist teneinde iedere discriminatie ten opzichte van buitenlandse kredietgevers te voorkomen. De overheid, evenals de CBFA, staat niet afkerig tegenover een aanpassing van de wetgeving. Een BVK-werkgroep «Omgekeerd woonkrediet» heeft teksten voorbereid, die aan de bevoegde autoriteiten werden overgemaakt.

Overbodig formalisme bij hypothecair krediet vermijden

Onlangs maakten zowel de bevoegde minister als de CBFA het voornemen bekend om een gelijkaardige regeling inzake adviesplicht als die van toepassing is op het vlak van het consumentenkrediet aan de hypothecaire kredietgevers op te leggen. Onze beroepsvereniging verzet zich ten eerste tegen dat voornemen. Deze maatregel is immers volstrekt overbodig omdat er op het vlak van hypothecaire kredieten reeds voldoende informatie verstrekt wordt in onder meer de prospectus en bij de verplichte tussenkomst van de notaris. Een dergelijke maatregel zou tot juridische onzekerheid kunnen leiden en het bekomen van hypothecair krediet kunnen bemoeilijken, vooral dan voor de minder gegoede consument.

Naar een grotere eenmaking van de kredietverstrekking in Europa ?

Op Europees vlak volgen de voorstellen tot wijziging van de richtlijn inzake consumentenkrediet elkaar steeds sneller op. Het ene voorstel staat echter soms haaks op het voorgaande. Wat ook de uiteindelijke keuze zal zijn, met name een zeer gedetailleerde harmonisatie of enkel een totale harmonisatie van de sleutelementen, onze vereniging vraagt een richtlijn waardoor onze leden niet gediscrimineerd worden ten opzichte van de buitenlandse kredietgevers.

Deze vraag geldt ook inzake het hypothecair krediet, waar de sector uitkijkt naar een White Paper die de Europese Commissie in de komende maanden gaat publiceren.

Allen samen werken wij aan de bevordering van de kredietverlening en rekenen wij erop dat onze regelgevers weldra zullen beseffen dat overdreven formalisme zeer kostelijk is en uiteindelijk nadelig werkt voor de consument. Overreglementering bemoeilijkt immers de kredietverlening, wat op zijn beurt nadelige gevolgen heeft voor het verbruik en de economie.

EVOLUTIE VAN HET LEDENBESTAND VAN DE VERENIGING EN DIENSTVERLENING AAN DE LEDEN

EVOLUTIE VAN HET LEDENBESTAND VAN DE VERENIGING EN DIENSTVERLENING AAN DE LEDEN

De evolutie van het ledenbestand

In de loop van 2006 is FORTIS AG omgevormd tot FORTIS INSURANCE BELGIUM N.V.

BELSTAR VERZEKERINGEN N.V., CONTASSUR N.V. en ING CAR LEASE BELGIUM N.V. hebben hun lidmaatschap in 2006 stopgezet.

FORTIS CREDIT CARD N.V. is in de loop van 2006 gefusioneerd met ALPHA CREDIT N.V. Als gevolg van een fusie door opslorping zijn LEASING J. VAN BREDA & Co N.V. en BNP PARIBAS LEASE GROUP N.V. in 2006 éénzelfde bedrijf geworden, dat BNP PARIBAS LEASE GROUP N.V. als nieuwe benaming heeft gekozen.

De BVK telde 65 leden op 31 december 2006.

De dienstverlening aan de leden

Van oudsher beschouwt de BVK de informatie aan haar leden als één van haar hoofdtaken.

Het aantal bezoekers van de internetsite van de BVK bewijst het essentiële belang van dit informatiemiddel, zowel voor de leden van de BVK – aan wie de toegang tot bepaalde rubrieken is voorbehouden – als voor derden.

Aangezien een internetsite per definitie dynamisch is, wordt bijzondere aandacht besteed aan de bijwerking van de documenten, en meer bepaald :

- de Gids van het consumentenkrediet,
- het vademecum inzake consumentenkrediet en het vademecum inzake hypothecair krediet (voorbehouden aan de leden).

Er werd in de loop van het jaar ruime documentatie toegezonden betreffende technische materies die van bijzonder belang zijn voor de sector van het consumentenkrediet (prospectus, JKP, nulstelling) en van het hypothecair krediet (CBFA, betrekkingen met het notariaat, fiscaliteit), evenals in het kader van de Europese dossiers.

Al die informatie, zoals overigens alle andere meer gerichte mededelingen betreffende de laatste wetgevende en reglementaire ontwikkelingen, worden op elektronische wijze toegezonden via BVK-FLASHES, een snel communicatiemiddel voor de verspreiding van de richtlijnen en aanbevelingen van de BVK aan haar leden.

Een samenvatting van alle initiatieven, vergaderingen en activiteiten van het Directiecomité, de technische commissies en het secretariaat van de BVK wordt maandelijks langs elektronische weg in de vorm van een Newsletter toegezonden aan de bij de BVK aangesloten leden en hun betrokken medewerkers. Daarin wordt eveneens een stand van zaken gegeven van de lopende dossiers en worden diverse inlichtingen en instructies meegegeven die van nut zijn voor de beroepssector van het krediet aan particulieren. Deze informatiebron, die in enkele bladzijden een maandelijks overzicht geeft van de actualiteit van de Vereniging, wordt bijzonder op prijs gesteld door de leden.

De BVK-Studiedag, die plaats vond op 17 oktober, werd talrijk bijgewoond door verantwoordelijken en operationele medewerkers van de aangesloten leden.

Zoals steeds waren de uiteenzettingen gewijd aan actuele materies die nauw aansluiten bij de dagelijkse bekommernissen van de leden.

De belangrijkste onderwerpen die aan bod kwamen waren de kosten inzake hypothecair krediet, de spanning op de woningmarkt, de marktrevolutie inzake hypothecair krediet en consumentenkrediet, de juridische actualiteit, de grote uitdagingen van de financiële sector in een Europese dynamiek, kredietverstrekking via internet, de toekomst van het grensoverschrijdend consumentenkrediet, het evoluerende landschap inzake bemiddeling en, tot slot, Bazel II : praktische gevolgen voor het retailkrediet.

Wij herinneren tot slot aan het aanzienlijke werk dat geleverd wordt door de technische commissies en werkgroepen, waarbinnen talrijke medewerkers van onze leden hun bekwaamheid en tijd ten dienste van onze beroepssector stellen.

DE EVOLUTIE VAN DE MARKT VAN HET KREDIET AAN PARTICULIEREN

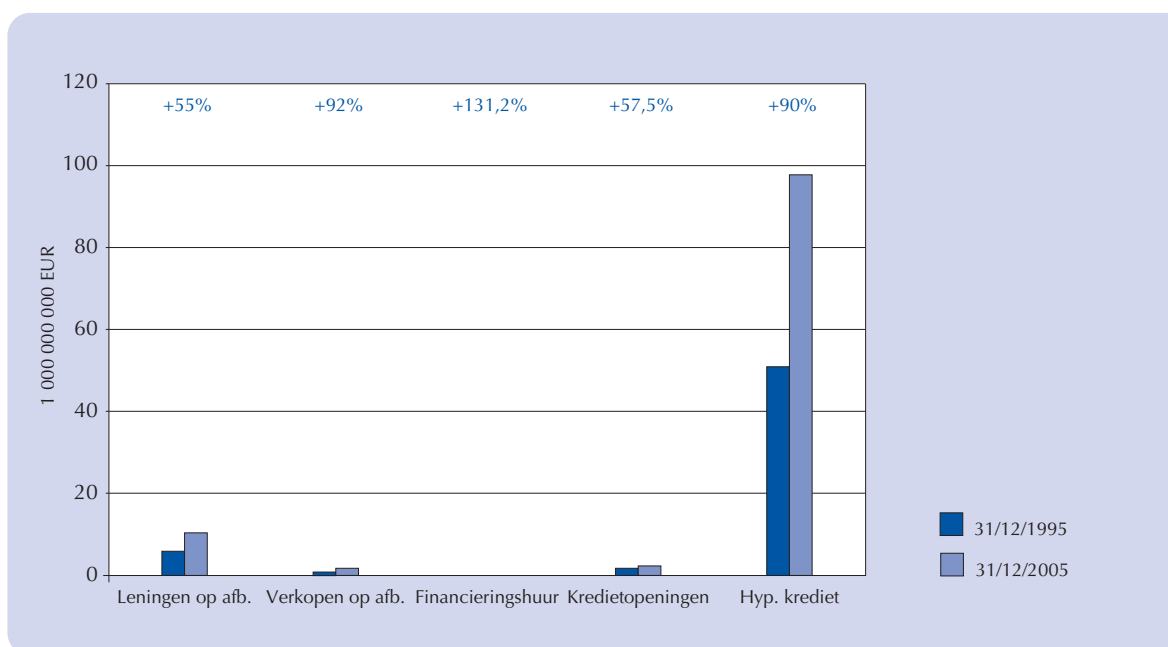
1. Situatieschets

Eind 2005 waren er in België 7,4 miljoen kredietovereenkomsten aangegaan door particulieren, consumentenkredieten en hypothecaire kredieten samengeteld. Ongeveer 54% van de meerderjarige bevolking maakt zodoende gebruik van krediet. Dit cijfer stijgt tot 80% in de groep van 35- tot 44-jarigen.

GRAFIEK 1

Bron : NBB, CBFA, NIS (100% van de markt)

evolucie van de portefeuille inzake krediet aan particulieren in de voorbije 10 jaar

Uitgedrukt in Euro is de portefeuille inzake hypothecair krediet (98,1 miljard einde 2005) zes tot zeven maal zo groot als de portefeuille inzake consumentenkrediet (14,8 miljard). Het valt eveneens op dat de groei van het hypothecair krediet (+90% op 10 jaar) hoger ligt dan deze van het consumentenkrediet (+59%). Nog vermelden dat de inflatie over diezelfde periode ongeveer 20% bedroeg.

Deze Belgische markt cijfers tonen het belang van het hypothecair krediet en het consumentenkrediet aan voor de economie ... en voor de particulieren die er hun projecten mee kunnen realiseren.

Toch moet erkend worden dat België de Europese vergelijking niet doorstaat. Zowel wat het consumentenkrediet als het hypothecair krediet betreft, is de omloop per inwoner op dit ogenblik weliswaar hoger dan die van de nieuwe Europese landen, maar lager dan die van omzeggens alle landen van het Europa van de 15.

In die context is het van essentieel belang dat België erover waakt dat zijn wetgeving niet tot concurrentievervalsing leidt en de kredietgevers op zijn grondgebied niet benadeeld worden ten opzichte van instellingen die krediet verstrekken vanuit het buitenland.

DE EVOLUTIE VAN DE MARKT VAN HET KREDIET AAN PARTICULIEREN

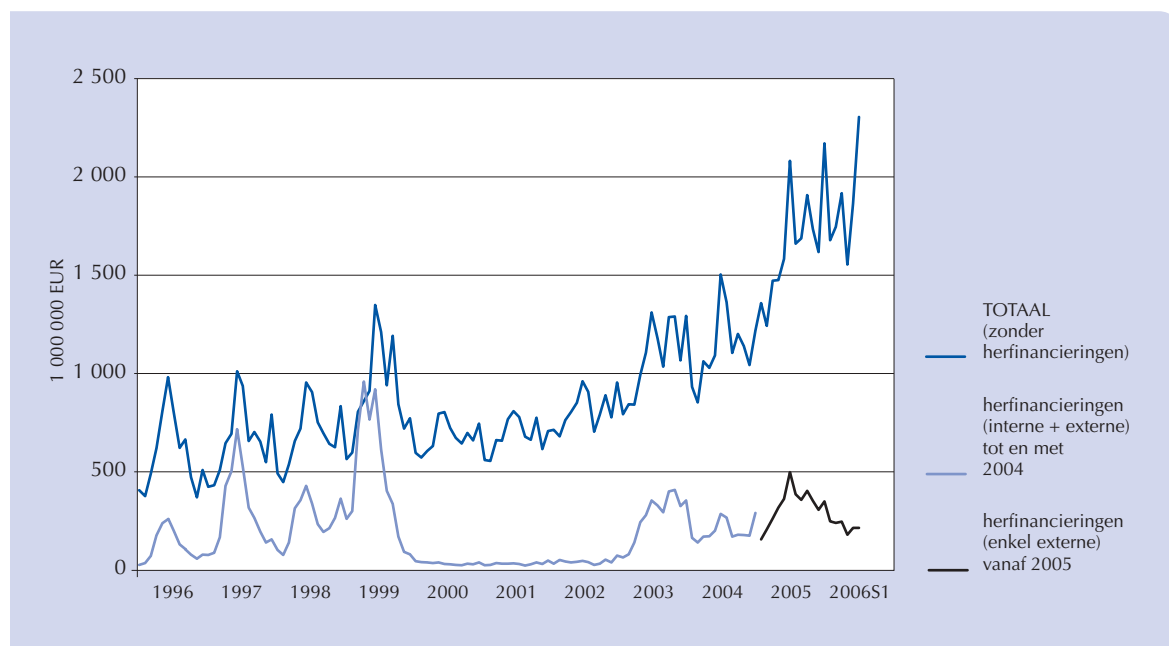
2. De markt van het hypothecair krediet

2.1. Evolutie van de kredietactiviteit en de gemiddelde bedragen

GRAFIEK 1

Bron : BVK (90% van de markt)

Productie – herfinancieringen versus realisaties zonder herfinancieringen

Om een correct beeld van de markt van het hypothecair krediet te krijgen, moeten de *herfinancieringen* uit de productiecijfers gehaald worden, wat in grafiek 1 is gebeurd. Daaruit blijkt overigens het belang van die herfinancieringen, die de in het algemeen gepubliceerde productiestatistieken kunstmatig opdrijven aangezien ze aan geen enkele transactie op de vastgoedmarkt beantwoorden.

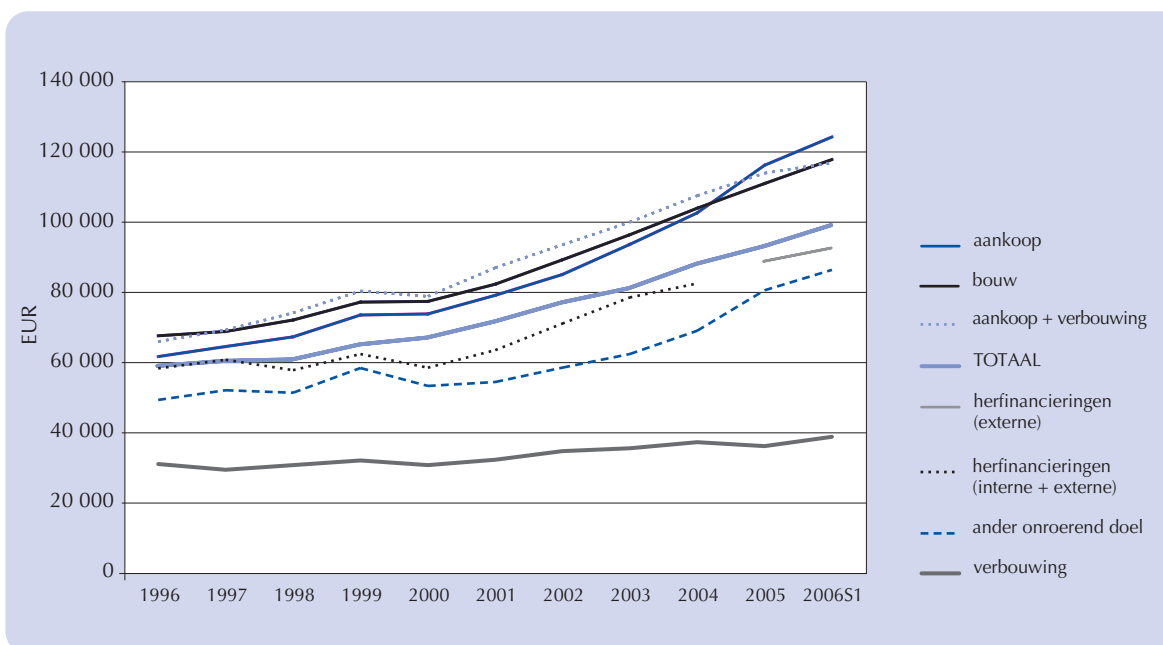
2005 is een uitzonderlijk jaar geweest, aangezien de waarde van de productie buiten herfinancieringen met 47% is toegenomen ten opzichte van 2004. Uit de cijfers die reeds voor 2006 beschikbaar zijn, blijkt dat die stijgende tendens zich heeft doorgezet, aangezien in het 1ste semester van 2006 nog een stijging van 20% ten opzichte van het 1ste semester 2005 kon vastgesteld worden.

DE EVOLUTIE VAN DE MARKT VAN HET KREDIET AAN PARTICULIEREN

GRAFIEK 2

Bron : BVK

Gemiddelde bedrag van de verstrekte hypothecaire kredieten

Deze stijging van de productie in bedrag in de voorbije 10 jaar is niet zozeer het gevolg van de toename van het aantal verrichtingen dan wel van het *gemiddelde bedrag* per verrichting. Het gemiddelde bedrag per lening is, voor alle toegekende hypothecaire kredieten samen, immers geëvolueerd van 58.776 in 1996 tot 98.341 midden 2006, hetzij een stijging met bijna 67% in 10 jaar (zie grafiek 2).

De sterkste stijging valt te noteren bij de aankopen, terwijl de toename het geringst is bij de verbouwingen. Daarenboven ligt het gemiddelde bedrag van de kredieten bestemd voor een aankoop sinds 2005 hoger dan dat voor kredieten bestemd voor de bouw van een woning, wat volledig het tegenovergestelde is van de tot dan toe vastgestelde logica.

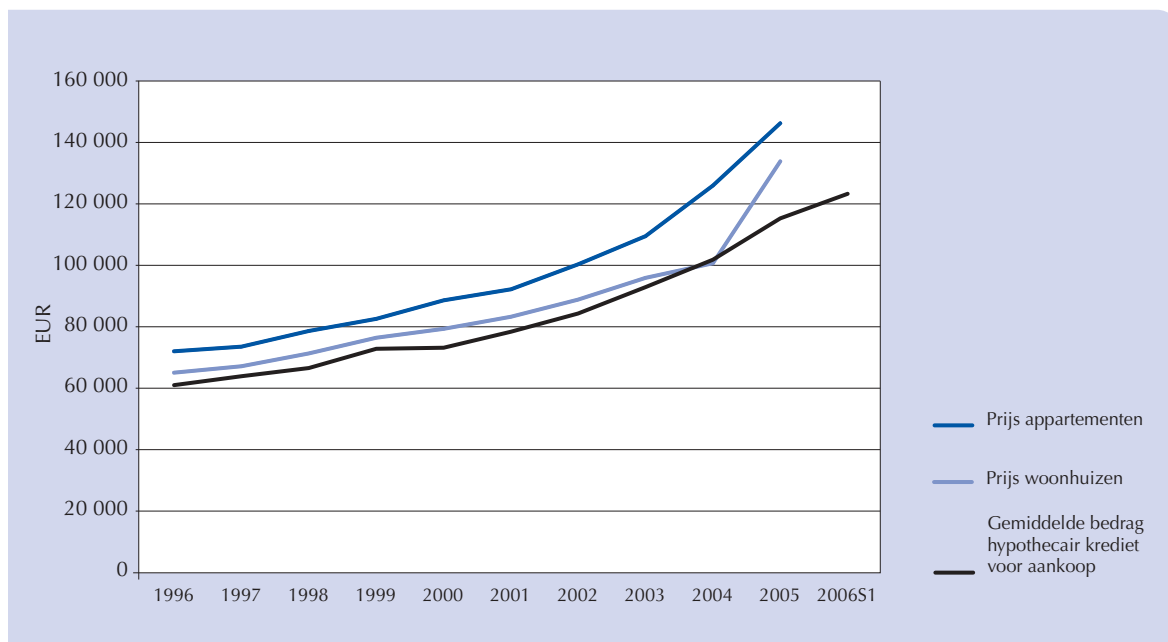
Deze stijgende trend van het gemiddelde bedrag van de verstrekte kredieten moet vanzelfsprekend gezien worden in het kader van de evolutie van de vastgoedprijzen (zie grafiek 3). Dan blijkt dat de spectaculaire stijging van het gemiddelde bedrag van de hypothecaire kredieten bestemd voor een aankoop (+ 87% van 1996 tot 2005) hoofdzakelijk overeenstemt met de prijsstijging op de vastgoedmarkt : +101% voor appartementen en +104% voor woonhuizen.

DE EVOLUTIE VAN DE MARKT VAN HET KREDIET AAN PARTICULIEREN

GRAFIEK 3

Bron : BVK (krediet) en STADIM (vastgoedmarkt)

Vastgoedmarkt en hypothecair krediet : gemiddelde bedragen

Tot de elementen die tot de hoger vermelde stijging van de prijzen op de vastgoedmarkt kunnen hebben bijgedragen, behoort onder meer de daling van de rentevoeten, waardoor de gezinnen, voor een even hoog bedrag van de maandtermijn, het bedrag van hun onroerende investering kunnen verhogen¹.

Tot slot zetten de lage rentevoeten ook jongeren er toe aan sneller te gaan lenen, en bovendien hogere bedragen te lenen aangezien zij nog geen grote spaarreserve hebben kunnen aanleggen.

2.2. Opsplitsing van de productie volgens bestemming

In 2005 heeft de BVK de statistieken aangepast zodat beter rekening gehouden wordt met het fenomeen van de «herfinancieringen» in ruime zin. Er kunnen zich inderdaad drie mogelijke gevallen voordoen wanneer een klant zijn rentevoet ingevolge een voldoende grote daling van de referentie-indexen wenst te herzien :

- de «externe» herfinanciering (andere kredietgever en dus nieuw contract)
- de «interne» herfinanciering (zelfde kredietgever, maar nieuw contract)
- de rente-onderhandelingen (zelfde kredietgever, maar bijvoegsel bij het oorspronkelijke contract)

De cijfergegevens spreken voor zich : in 2005 had bijna de helft van de verrichtingen betrekking op een herfinanciering of rente-onderhandeling. In het eerste semester 2006 vertegenwoordigden de herfinancieringen/rente-onderhandelingen nog steeds een kwart van de ondertekeningen, ondanks een lichte stijging van de rentevoeten.

Dit alles levert ontegensprekelijk voordeel op voor de consument, maar stelt de kredietverstrekkers voor ernstige kosten- en rentabiliteitsproblemen, aangezien de wederbeleggingsvergoeding zoals ze op dit ogenblik in de wet is voorzien duidelijk niet volstaat om de reële onderliggende kosten te dekken (a fortiori tijdens de eerste jaren van het krediet).

Wat de «echte» activiteit (buiten herfinancieringen) in het 1ste semester 2006 betreft, blijkt dat 56% van de verstrekte kredietbedragen bedoeld zijn voor de aankoop van een onroerend goed, terwijl 21% bedoeld zijn voor de bouw van een woning. De overige bestemmingen zijn de verbouwing, al dan niet samen met een aankoop (17%), en de andere onroerende bestemmingen zoals de aankoop van bouwgrond (5%).

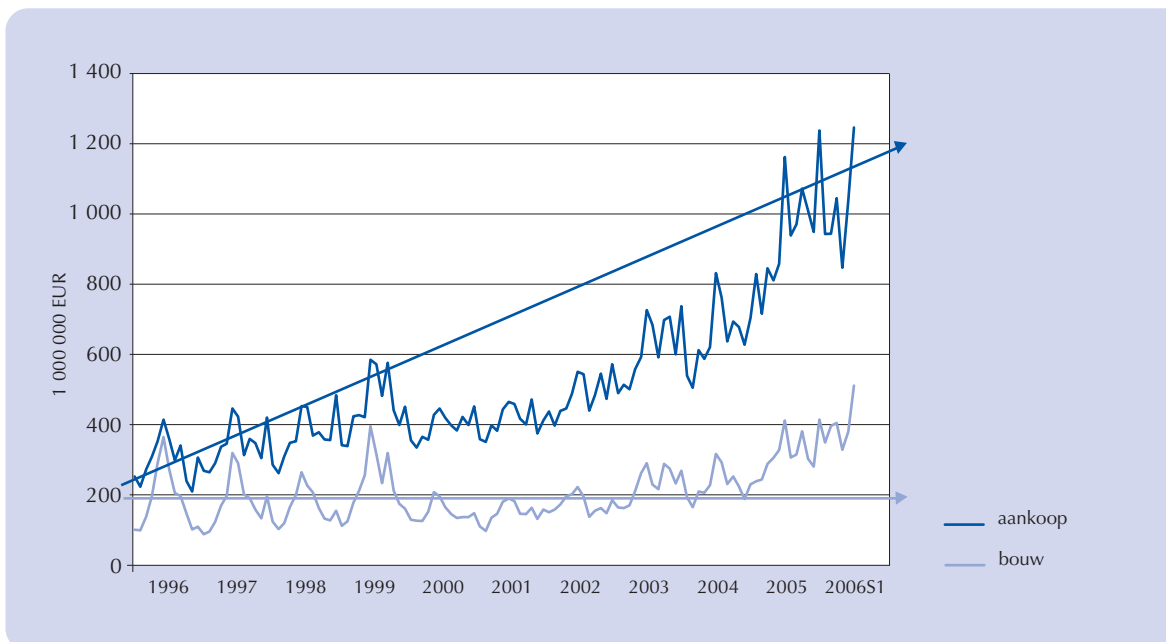
¹ Bijvoorbeeld : met een maandtermijn van 660 EUR (hetzij 33% van een gezinsinkomen van 2000 EUR per maand) is het mogelijk 108.914 EUR op 20 jaar te lenen aan 4%, tegenover slechts 78.906 EUR aan 8%

DE EVOLUTIE VAN DE MARKT VAN HET KREDIET AAN PARTICULIEREN

GRAFIEK 4

Bron : BVK (90% van de markt)

Opsplitsing van de productie volgens bestemming : rubrieken aankoop en bouw

Grafiek 4 is gewijd aan de twee belangrijkste bestemmingen, namelijk de aankoop en de bouw. Daaruit blijkt dat de aankoop steeds de bouw overtreft, maar vooral dat de toename inzake de aankopen (+234% van 1996 tot 2005) drie maal hoger ligt dan de toename inzake de bouw (+81%), wat op een structurele wijziging van de markt wijst.

2.3. Opsplitsing van de productie volgens type rentevoet

Tot 1999 kenden de kredieten met onvoorwaardelijk vaste rentevoet een steile opgang (meer dan 7 contracten op 10).

Onder meer ingevolge de evolutie van de rentecurve en de veralgemening van de accordeonoptie was het marktaandeel van de vaste rentevoeten steeds verder teruggelopen, vooral ten voordele van de jaarlijks herzienbare rentevoet (hetzij het andere uiterste van het productengamma !), waarvoor in oktober 2004 in twee op de drie toegekende contracten werd geopteerd.

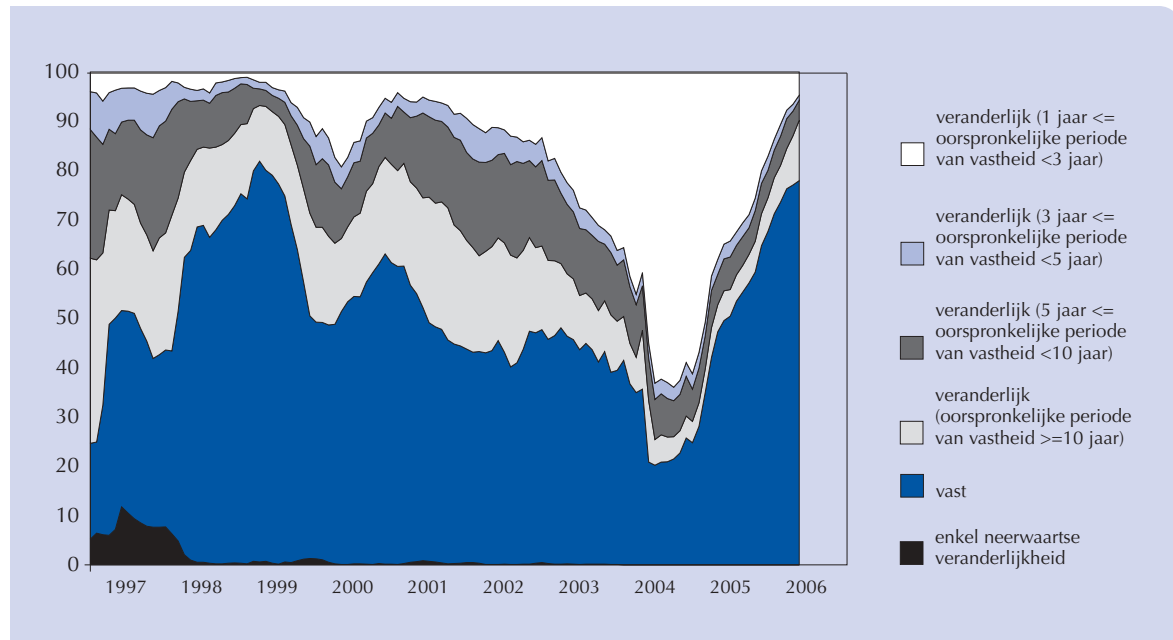
Tot slot sloeg begin 2005 de tendens om, met een heropleving van de kredieten met vaste rentevoet (3/4 van de markt in het eerste semester 2006), terwijl de kredieten met variabele rentevoet geleidelijk uit de markt verdwijnen (1/10 van de markt in de loop van het 1ste semester). Deze ommekeer is in hoofdzaak te wijten aan het feit dat het renteverskil tussen deze twee types product geleidelijk is afgenomen.

DE EVOLUTIE VAN DE MARKT VAN HET KREDIET AAN PARTICULIEREN

GRAFIEK 5

Bron : BVK (90% van de markt)

Opsplitsing van de productie volgens type rentevoet (in percentage)

3. De markt van het consumentenkrediet

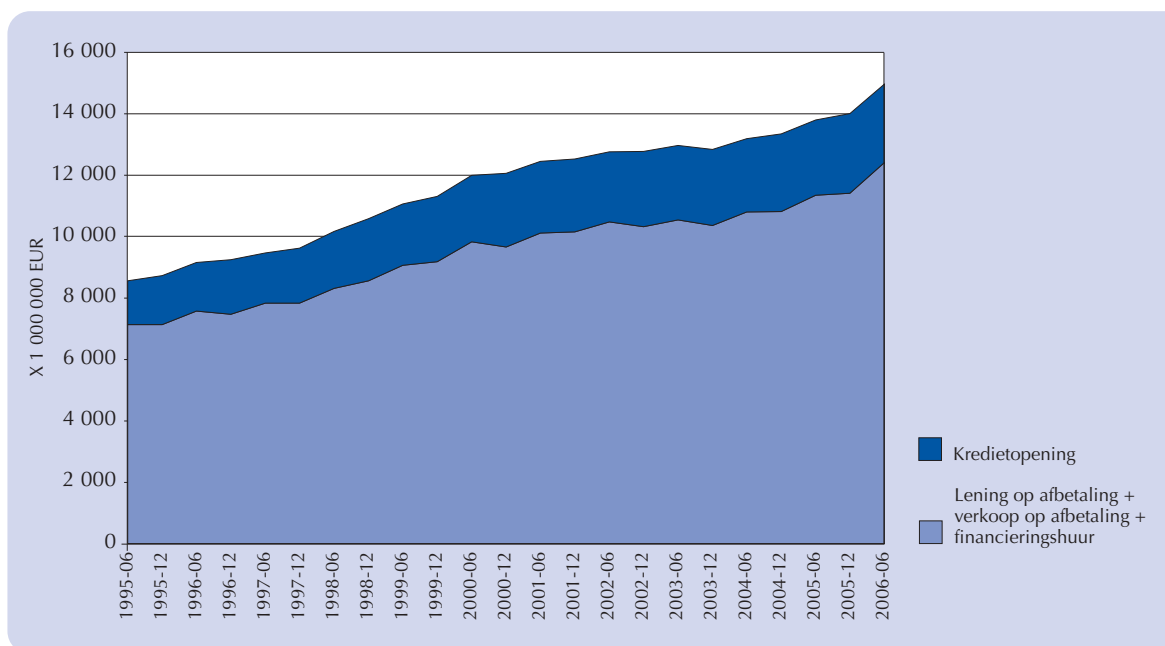
3.1. Het consumentenkrediet in zijn geheel

Alvorens de afzonderlijke analyse van de verrichtingen op afbetaling¹ enerzijds en de kredietopeningen anderzijds aan te vatten, is het nuttig hun respectieve aandeel in het consumentenkrediet te verduidelijken: de kredietopeningen, die enkel afgaand op het aantal lopende contracten (7 op de 10) de meerderheid blijken uit te maken, vertegenwoordigen – zelfs op dit ogenblik – slechts minder dan één vijfde van het totale verschuldigde saldo. Deze discrepantie kan verklaard worden door het feit dat de opgenomen bedragen in het kader van kredietopeningen kleiner zijn dan bij verrichtingen op afbetaling, waarbij bovendien niet mag vergeten worden dat talrijke kredietopeningen, ondanks het feit dat ze boekhoudkundig in de portefeuille zijn opgenomen, weinig of niet gebruikt worden.

GRAFIEK 1

Bron : BVK (96% van de markt)

De omloop inzake «consumentenkrediet» in bedragen

Meer nog, in tegenstelling tot wat sommige consumentenmiddens vrezen, is het aandeel van de kredietopeningen in het consumentenkrediet uiterst stabiel en in de afgelopen 10 jaar steeds onder de grens van 20% gebleven (grafiek 2).

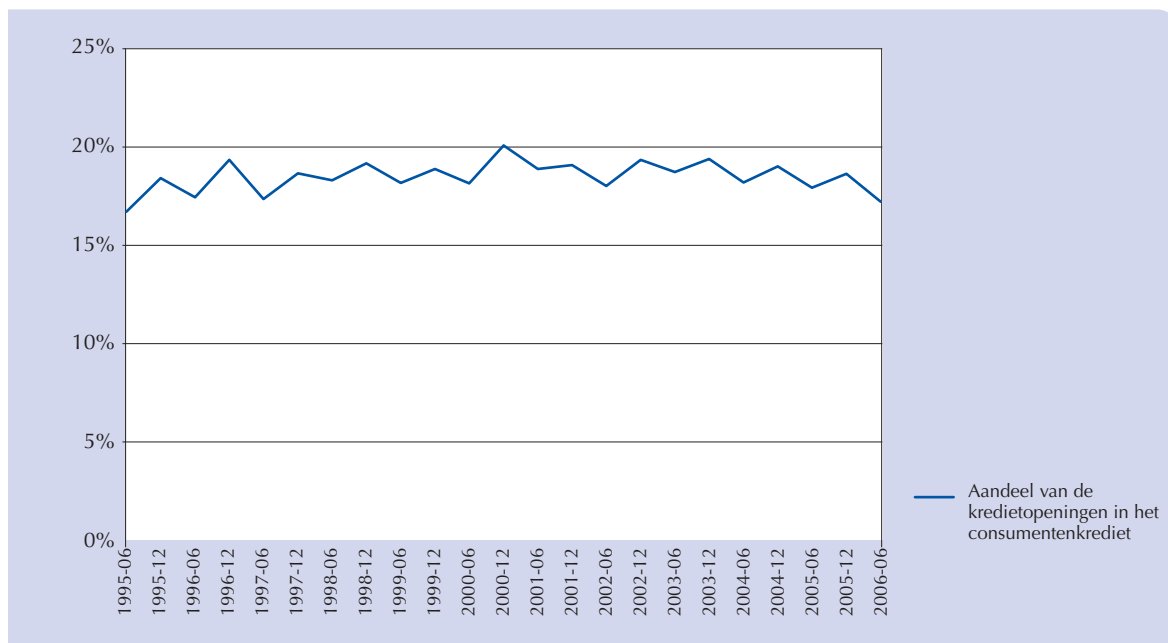
¹ De verrichtingen op afbetaling omvatten de leningen op afbetaling, de verkopen op afbetaling en de financieringshuur (deze laatste kredietvorm is volledig bijkomstig geworden).

DE EVOLUTIE VAN DE MARKT VAN HET KREDIET AAN PARTICULIEREN

GRAFIEK 2

Bron : BVK (96% van de markt)

Aandeel van de kredietopeningen in het consumentenkrediet

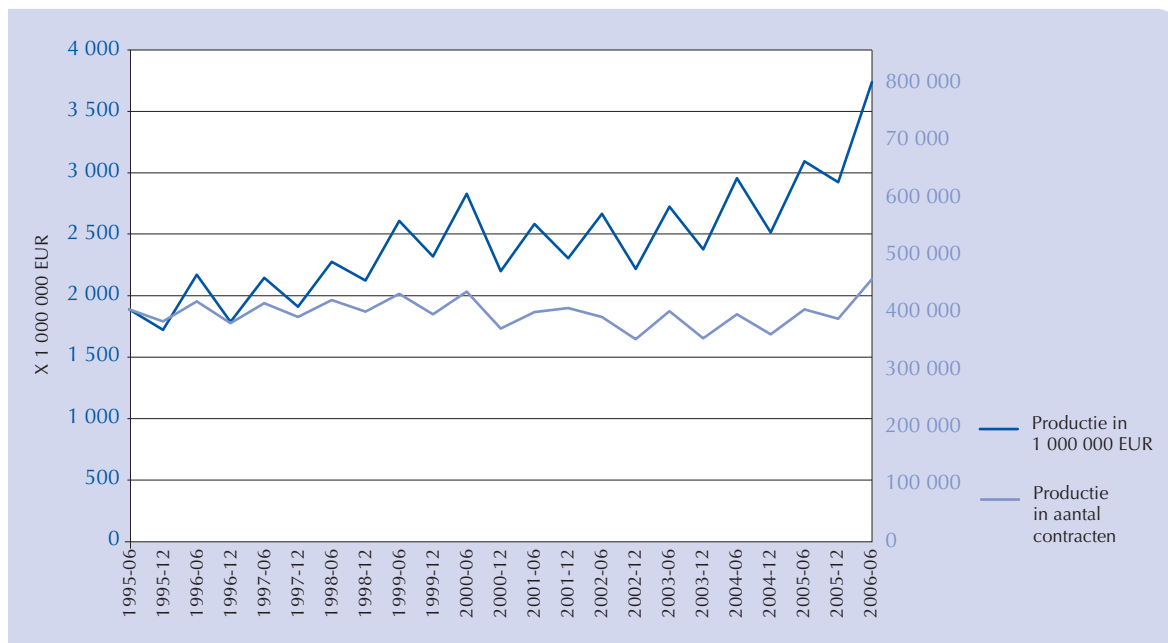
3.2. De verrichtingen op afbetaling

Wat de in de vorm van verrichtingen op afbetaling *verstrekte bedragen* betreft, geeft grafiek 3 duidelijk aan dat het tweede semester van ieder jaar traditioneel een kleinere productie vertoont dan het eerste. De financieringen van nieuwe voertuigen zijn daar niet vreemd aan, aangezien het belangrijkste autosalon van België in het begin van het kalenderjaar plaatsvindt.

GRAFIEK 3

Bron : BVK (96% van de markt)

Productie inzake verrichtingen op afbetaling

DE EVOLUTIE VAN DE MARKT VAN HET KREDIET AAN PARTICULIEREN

Methodologisch gezien is het dus van fundamenteel belang dat men vergelijkt wat te vergelijken valt, met name de eerste semesters onderling of de tweede semesters onderling.

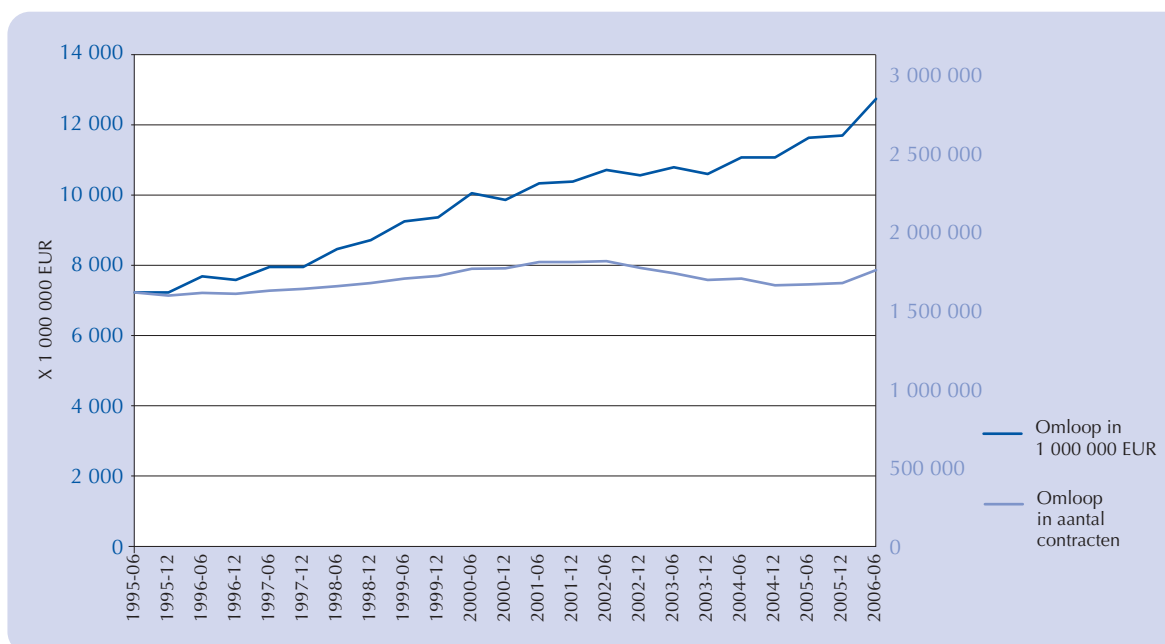
Wanneer we ons op de recente evolutie van de markt concentreren, kan vastgesteld worden dat de waarde van de productie in de twee laatste tweede semesters hoger was dan ooit tevoren. Concreet gezien lag het in de loop van het eerste semester 2006 verstrekte kredietbedrag 20,7% hoger dan in het voorgaande eerste semester, terwijl het aantal contracten met 12,7% toenam.

De tendens op lange termijn is echter leerzamer : in de afgelopen 10 jaar is het aantal verstrekte kredietovereenkomsten met slechts 9% toegenomen, terwijl het overeenstemmende kredietbedrag gestegen is met 71% (41% na aftrek van de inflatie).

GRAFIEK 4

Bron : BVK (96% van de markt)

Omloop inzake verrichtingen op afbetaling

Grafiek 4 toont een tamelijk stabiele toename van de portefeuille inzake verrichtingen op afbetaling. In ieder geval wat het verschuldigde saldo betreft (+ 64% op 10 jaar, d.w.z. + 36% buiten inflatie), want het aantal overeenstemmende contracten kende steeds een duidelijk geringere toename ... en zelfs een terugloop van 2001 tot 2005. Het is dus niet zo dat de kredietactiviteit erg is toegenomen ten opzichte van vroeger, maar het gemiddelde bedrag per verrichting is positief geëvolueerd.

DE EVOLUTIE VAN DE MARKT VAN HET KREDIET AAN PARTICULIEREN

3.3. De kredietopeningen

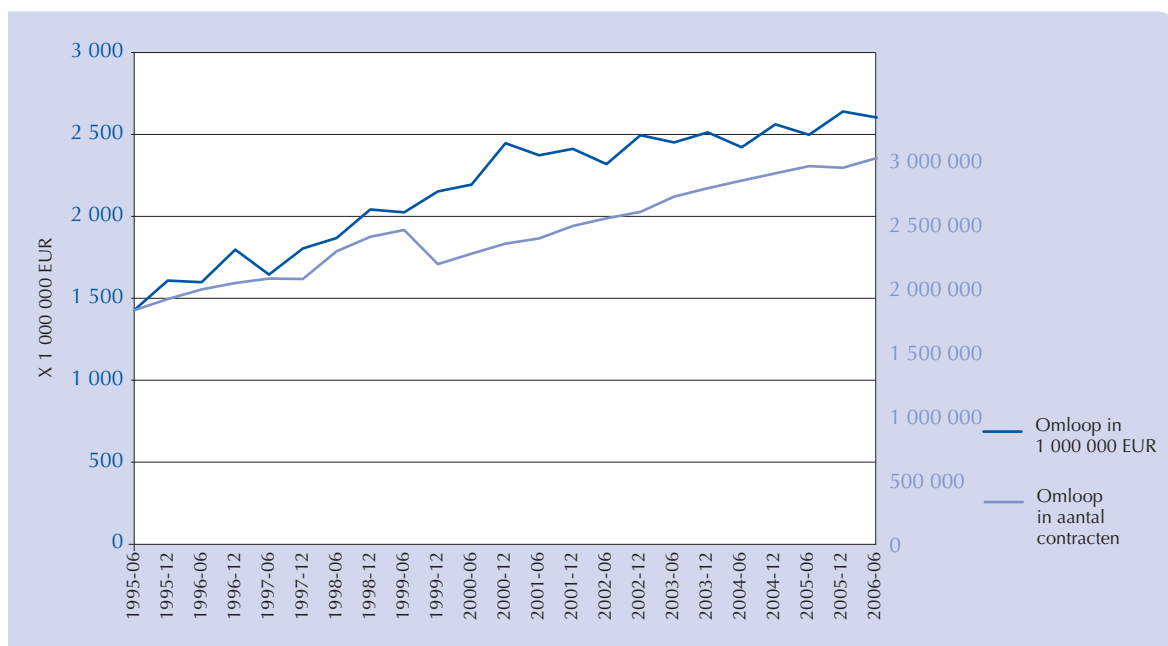
In tegenstelling tot de verrichtingen op afbetaling, waarvan het aantal contracten in portefeuille het niveau van tien jaar geleden benadert, is het aantal bestaande kredietopeningen in dezelfde periode substantieel toegenomen.

De daadwerkelijk opgenomen bedragen daarentegen zijn niet meer toegenomen dan de verrichtingen op afbetaling, hetgeen verklaart waarom het aandeel van de kredietopeningen in de totale omloop van het consumentenkrediet stabiel is gebleven, zoals reeds in grafiek 2 werd aangetoond.

GRAFIEK 5

Bron : BVK (96% van de markt)

Omloop inzake kredietopeningen

3.4. Een motor voor de economie

De volgende overzichtstabel geeft de groei van de markt weer, in omloop en in productie, voor enerzijds de verrichtingen op afbetaling en anderzijds de kredietopeningen.

TABEL 1

Bron : BVK (96% van de markt) en NBB (inflatie)

Nominale groei van het consumentenkrediet en inflatie (x 1 000 000 EUR)
omloop : op 31.12 van ieder jaar | productie : van de 12 maanden van het jaar

	A verrichtingen op afbetaling		B kredietopeningen		A+B consumentenkrediet		p.m. inflatie
	omloop	productie	omloop	productie	omloop	productie	
1995	7.231	3.589	1.621	1.043	8.852		
1996	7.576 +4,8%	3.926 +9,4%	1.805 +11,4%	894 -14,2%	9.381 +6,0%		+2,5%
1997	7.944 +4,9%	4.021 +2,4%	1.811 +0,3%	894 -0,1%	9.756 +4,0%		+1,2%
1998	8.681 +9,3%	4.357 +8,4%	2.046 +13,0%	982 +9,8%	10.727 +10,0%		+0,6%
1999	9.315 +7,3%	4.875 +11,9%	2.153 +5,2%	927 -5,6%	11.468 +6,9%		+1,9%
2000	9.791 +5,1%	4.973 +2,0%	2.443 +13,5%	1.001 +8,0%	12.234 +6,7%		+2,5%
2001	10.296 +5,2%	4.833 -2,8%	2.410 -1,4%	1.010 +0,9%	12.706 +3,9%		+2,2%
2002	10.464 +1,6%	4.829 -0,1%	2.492 +3,4%	1.046 +3,5%	12.956 +2,0%		+1,4%
2003	10.503 +0,4%	5.040 +4,4%	2.509 +0,7%	1.043 -0,3%	13.012 +0,4%		+1,7%
2004	10.967 +4,4%	5.400 +7,1%	2.557 +1,9%	1.123 +7,7%	13.524 +3,9%		+2,3%
2005	11.565 +5,5%	5.935 +9,9%	2.633 +3,0%	1.742 +55,1%	14.198 +5,0%		+2,9%

Aangezien de productie inzake kredietopeningen enkel een potentieel krediet betreft, mag ze niet eenvoudigweg worden opgeteld bij de productie inzake verrichtingen op afbetaling. Van de omlopen daarentegen mag een optelsom gemaakt worden. Dan kan vastgesteld worden dat de portefeuille inzake consumentenkrediet meer dan 14 miljard euro bedraagt, een belangrijk bedrag voor zowel de Belgische economie, waarvan het krediet één van de stimulansen vormt, als voor de particulieren die er hun projecten mee kunnen realiseren.

JURIDISCHE CONTEXT VAN HET CONSUMENTENKREDIET

Bepaling van de financiële gegevens van de prospectus

Het Koninklijk Besluit van 11 januari 2006 «tot bepaling van de financiële gegevens die in de prospectus, bedoeld in artikel 5, § 3, van de wet van 12 juni 1991 op het consumentenkrediet dienen vermeld te worden», is op 1 juni 2006 in werking getreden. Het somt een aantal inlichtingen op die in de prospectus inzake consumentenkrediet dienen opgenomen te worden.

Algemeen genomen beantwoordt de tekst van het koninklijk besluit aan het in de Raad voor het Verbruik onderzochte ontwerp (advies nr. 321 van 30 juni 2004). Er werd gevolg gegeven aan het verzoek vanwege de kredietgevers om te mogen kiezen tussen het ter beschikking stellen van een globale prospectus voor alle aangeboden producten, of een prospectus per product, maar in dit laatste geval moet de kredietgever in iedere prospectus verwijzen naar de overige prospectussen.

Bepaling van de maximale nulstellingstermijn op 5 jaar voor kredietopeningen van lange duur zonder periodieke terugbetaling van kapitaal

In het Belgisch Staatsblad van 20 oktober 2006 is het Koninklijk Besluit van 24 september 2006 «tot wijziging van het koninklijk besluit van 4 augustus 1992 betreffende de kosten, de percentages, de duur en de terugbetalingsmodaliteiten van het consumentenkrediet met het oog op het invoeren van een maximale nulstellingstermijn» verschenen.

Het bepaalt dat voor de kredietovereenkomsten bedoeld in artikel 22, §2 WCK, met name de kredietovereenkomsten van onbepaalde duur of met een looptijd van meer dan 5 jaar die niet in de periodieke terugbetaling van kapitaal voorzien, het totaal terug te betalen bedrag betaald dient te worden binnen een termijn van 60 maanden. De inwerkingtreding van deze bepaling is voorzien op 1 februari 2007.

Nieuw aanpassingsmechanisme van de wettelijke maximale JKP

In het Belgisch Staatsblad van 31 oktober 2006 is het Koninklijk Besluit van 19 oktober 2006 «tot wijziging van het koninklijk besluit van 4 augustus 1992 betreffende de kosten, de percentages, de duur en de terugbetalingsmodaliteiten van het consumentenkrediet, met het oog op het bepalen van de maximale jaarlijkse kostenpercentage» verschenen.

Het in het besluit opgenomen nieuwe rooster met wettelijke maximale jaarlijkse kostenpercentages (JKP) omvat voortaan 12 kostenpercentages (in plaats van 28) afhankelijk van het type kredietproduct en het ontleende bedrag. Het koninklijk besluit voorziet bovendien een systeem voor de zesmaandelijks automatische aanpassing van de wettelijke maximale JKP, na afloop van de maanden maart en september, indien de referte-index met minstens 0,75 punten is gewijzigd.

De inwerkingtreding van het koninklijk besluit is voorzien op 1 februari 2007. Vanaf die datum zal het nieuwe rooster met wettelijke maximale JKP van toepassing zijn. De latere aanpassingen van de kostenpercentages zullen van toepassing zijn vanaf de 1ste dag van de 2de maand na die waarin ze in het Belgisch Staatsblad zijn bekendgemaakt.

Gewijzigde voorstel van Europese richtlijn inzake consumentenkrediet

Het tweede gewijzigde voorstel van richtlijn op het consumentenkrediet dat op 7 oktober 2005 door de Commissie werd goedgekeurd, heeft, in de periode van één jaar, talrijke amendementen ondergaan vanwege het Oostenrijkse en het Finse voorzitterschap. In die amendementen wordt nu eens de volledige tekst van het voorstel van richtlijn aangepakt, dan weer worden enkele specifieke bepalingen behandeld.

Overzicht van de herziene sleutelbepalingen uit het voorstel van richtlijn, gebaseerd op de toestand einde november 2006 :

Toepassingsgebied

Zijn meer bepaald uitgesloten :

JURIDISCHE CONTEXT VAN HET CONSUMENTENKREDIET

- de kredieten gewaarborgd door een hypotheek of door een vergelijkbare waarborg evenals de kredieten die dienen voor het verwerven of behouden van onroerende zakelijke rechten ;
- de kredieten voor een bedrag lager dan 200 € of hoger dan 100.000 € ;
- de kredieten zonder interesten noch kosten, evenals sommige kredieten terugbetaalbaar in maximum 3 maanden.

Het voorstel van richtlijn is evenwel gedeeltelijk van toepassing op sommige vormen van kasfaciliteit en van overschrijving (onder meer de bepalingen inzake reclame en informatie). Hetzelfde geldt voor bepaalde kredieten ter verlichting van de toestand van de schuldenaar in geval van betalingsachterstand.

Graad van harmonisering

De tekst van het voorstel van richtlijn voorziet aanvankelijk een combinatie van de principes van totale harmonisering en wederzijdse erkenning in de gevallen die limitatief opgesomd werden in het voorstel van richtlijn, zoals de precontractuele informatie, de bedenktijd en de vervroegde terugbetaling van het krediet.

Het principe werd uiteindelijk uit het voorstel van richtlijn geschrapt, aangezien de meeste Lidstaten van mening waren dat een harmonisatie van deze materies nodig was om een echte interne markt van het consumentenkrediet tot stand te brengen.

Er blijven niettemin grijze zones bestaan waar niet duidelijk is of er totale harmonisatie van toepassing is, dan wel een soort van «minimale» harmonisatie die aan de Lidstaten ruime beoordelingsbevoegdheid zou laten op het ogenblik dat de bepalingen van de richtlijn moeten omgezet en uitgevoerd worden.

Totale kostprijs van het krediet / JKP

De «totale kostprijs van het krediet» omvat alle (on)kosten met betrekking tot de kredietovereenkomst die gekend zijn door de kredietgever, met inbegrip van de kosten voor de verplichte verzekeringen om het krediet te bekomen. Het «jaarlijks kostenpercentage» stemt overeen met de «totale kostprijs van het krediet» uitgedrukt in jaarlijks percentage van het kredietbedrag en omvat dus de kosten van de verplichte verzekeringen.

De bijstandsplicht vanwege de kredietgever

De kredietgever is onderworpen aan een uiterst zware «bijstandsplicht», die erg dicht in de buurt komt van een adviesplicht.

Hij dient onder meer «adequate uitleg» te verschaffen aan de consument zodat hij in staat is in te schatten in welke mate het voorgestelde krediet aan zijn behoeften en aan zijn financiële toestand aangepast is, in voorkomend geval door hem «uitleg te verschaffen» over de precontractuele informatie, de hoofdkenmerken van de voorgestelde producten en de specifieke gevolgen die ze voor de consument kunnen hebben, met inbegrip van de gevolgen van een eventuele betalingsachterstand vanwege de consument.

Bedenktijd

De in het voorstel van richtlijn voorziene bedenktijd bedraagt 14 kalenderdagen (7 dagen in Belgisch recht). Bovendien wordt een bijkomende termijn van 30 dagen voorzien, vanaf de kennisgeving van de verschuldigde sommen, om het kapitaal en de interesten terug te betalen.

Gebonden kredietovereenkomsten

Het voorstel van richtlijn bepaalt dat de consument die van de overeenkomst inzake de levering van goederen of diensten afziet, niet langer gebonden is door het krediet waarmee de basisovereenkomst wordt gefinancierd.

Verkoper en kredietgever zijn solidair verantwoordelijk in geval van niet-levering, gedeeltelijke levering of niet-conformiteit van de goederen of diensten. De consument is evenwel verplicht zich in de eerste plaats tot de verkoper te richten om zijn rechten te doen gelden.

Vervroegde terugbetaling

Het algemene principe van het recht van de kredietgever op een «billijke en objectieve» vergoeding werd, in de loop van de amendementen, vervangen door de invoering van voorwaarden die het recht op een vergoeding hebben ingeperkt.

De laatste versie van het voorstel van richtlijn is minder restrictief. Zij bepaalt dat de aan de kredietgever verschuldigde vergoeding de kosten moet dekken die rechtstreeks verbonden zijn met de vervroegde terugbetaling, maar ook de andere door de kredietgever vooropgestelde winsten. Aan de Lidstaten wordt daarenboven de mogelijkheid gelaten om de berekeningsmethode van de schadevergoeding vast te leggen of de schadevergoeding te beperken tot de kredieten groter dan een door de Lidstaat te bepalen drempel.

HET JURIDISCHE EN FISCALE KADER VAN HET HYPOTHECAIR KREDIET

HET JURIDISCHE EN FISCALE KADER VAN HET HYPOTHECAIR KREDIET

Naar een herziening van de wet op het hypothecair krediet

Een aantal aspecten inzake hypothecaire kredietverlening aan particulieren is aan herziening toe.

De overheid, waaronder de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assuratiewezen (hierna CBFA) heeft zich als prioriteit gesteld een statuut van de tussenpersonen in hypothecair krediet te voorzien. De wet op het hypothecair krediet biedt de Koning de mogelijkheid de verplichtingen van de makelaars en andere tussenpersonen bij hypothecair krediet alsook de controlemodaliteiten ervan te regelen, maar deze bevoegdheid werd tot hiertoe niet benut. Het beroep van bemiddelaar in hypothecair krediet is aldus een van schaarse domeinen van financiële bemiddeling die nog aan reglementering ontsnapt. De toegang tot het beroep (verplichte registratie, beroepsbekwaamheid, buitengerechtelijke geschillenregeling, enz.) en een aantal gedragsregels voor deze bemiddelaars wordt dus uitgewerkt. De BVK heeft ter zake een aantal voorstellen meegegeed.

De CBFA bracht ook andere aspecten aan en vroeg de BVK en de verbruikers om hun standpunt. Zo zou een adviesplicht uitgewerkt worden geschoeid op deze voor het consumentenkrediet. De BVK heeft het daar vrij moeilijk mee. Het verwerven van een onroerend goed is steeds een weloverwogen daad. Zo ook is er geen andere financiële verrichting dan het hypothecair krediet die sterker de concretisering van gezamenlijke inspanningen tot voorafgaande overweging vormt. De informatie- en adviesverstrekking inzake hypothecair krediet verliep in het verleden, verloopt vandaag en zal ook in de toekomst blijven verlopen op een veel meer diepgaande, langdurige en volledig andere wijze dan inzake consumentenkrediet. Het indienen van een hypothecaire kredietaanvraag is dus nu reeds de vrucht van de inspanningen van twee verantwoordelijke spelers, kredietnemer en kredietgever, meestal bovendien met tussenkomst van een aan een strenge informatieplicht onderworpen notaris. Dit werd nog uitvoerig toegelicht door vertegenwoordigers van de BVK op een colloquium van midden november van de «Association des Juristes Namurois».

De BVK heeft van haar kant de overheid een voorstel overgemaakt voor een correctere, billijkere en objectieve vergoeding in geval van vervroegde terugbetaling. Dit is trouwens tegelijkertijd een wens van de sector op Europees niveau. De BVK wees de overheid op de huidige zwakke rentabiliteit inzake hypothecair krediet mede veroorzaakt door de vloed aan vervroegde terugbetalingen. De CBFA waakt trouwens niet alleen over de bescherming van de consument als hypothecaire kredietnemer, maar ook over de rentabiliteit van de hypotheekondernemingen. Inderdaad, de consument is inzake financiële diensten niet alleen kredietnemer maar ook spaarder.

De andere onderwerpen onderzocht in het kader van de herziening betreffen in hoofdzaak

- de eventuele invoering van een jaarlijks kostenpercentage voor hypothecair krediet,
- bepaalde aspecten inzake veranderlijkheid van de rentevoet van het krediet,
- een mogelijke omvorming van de huidige controle a priori door de CBFA van de documenten voor het hypothecair krediet naar een controle a posteriori,
- het nodige sanctiearsenaal voor de CBFA,
- het eveneens toepassen van de vereenvoudigde formule van tegenstelbaarheid van de volledige overdrachten van portefeuilles op de gedeeltelijke overdrachten,
- het uitwerken van een statuut voor de hypotheekondernemingen andere dan kredietinstellingen en verzekeringsmaatschappijen,
- evenals het in aanmerking nemen van de tijdelijke overlijdensverzekering met constant kapitaal als aangehecht contract.

Ook verscherpt de BVK haar aandacht inzake het aspect compliance (witwassen, terrorisme, ...) dat met het hypothecair krediet gepaard gaat.

De overheid wenst inzake hypothecaire kredietkosten grotere duidelijkheid

De CBFA heeft verder werk gemaakt van de controle op het ten laste leggen van kosten aan de kredietnemer. Ze heeft in twee circulaire's HYP 23 en 24 een aantal bakens gepreciseerd, die tegelijkertijd kunnen zorgen voor meer consumentenvertrouwen. De tweede circulaire gaat in op de resultaten van haar enquête over de aanrekening van kosten door de hypotheekondernemingen, waarvan de resultaten volgens haar geruststellend zijn.

De CBFA heeft in haar communicatie met de hypotheekondernemingen over de aanrekening van kosten er de nadruk op gelegd dat een aantal van de vóór deze preciseringen toegepaste werkwijzen op zich niet strijdig waren met de wet, maar afweken van haar interpretatie van de wet.

Het omgekeerd woonkrediet bestaat reeds in het buitenland

Dit type krediet biedt senioren, eigenaar van een woning, de mogelijkheid de waarde, die vastzit in hun onroerend goed, vrij te maken om ze aan te wenden voor het aankopen van andere goederen en diensten. Het slapende vermogen van een eigen woning wordt dus beschikbaar gemaakt als aanvulling van een pensioen zonder deze woning te verkopen of het eigendomsrecht ervan af te staan.

Gezien de vergrijzing van de bevolking en de toenemende druk op de financiering van het wettelijke pensioen, kan dit product kaderen in een geheel van mogelijke projecten ter uitbreiding van de derde pijler (vrijwillig individueel pensioensparen) of de creatie van een vierde pijler (individuele beleggingsobjectieven rekening houdend met het vermogen van de personen die tot de doelgroep behoren).

Aan dit product wijdt het Belgisch Financieel Forum binnenkort een colloquium dat de BVK mee voorbereidt.

Enkele hypotheekondernemingen stelden de BVK voor teksten uit te werken ter voorbereiding van de wijziging van de wet op het hypothecair krediet met het oog op een zo spoedig mogelijke commercialisering van dit product in België, gezien het reeds bestaat in onder meer het Verenigd Koninkrijk («reverse mortgage») en Nederland («opeethypotheek») en de wetgeving zo goed als klaar is in Frankrijk («prêt viager») en dit product bijgevolg vanuit het buitenland zou kunnen gecommmercialiseerd worden door middel van de vrije dienstverlening.

De Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen en het Kabinet van de Minister van Economie werden op de hoogte gebracht van dit initiatief en vroegen de BVK in maart 2006 dit product verder te bestuderen en de resultaten ervan mee te delen, wat wij in december hebben gedaan.

Wachten op verdere rechtszekerheid inzake de hervorming van de fiscaliteit

De fiscale hervorming van 2005 en de herstellwet van eind 2005 brachten tegelijk mee dat de instructies van de fiscale Administratie en de modellen van basis- en betalingsattest moesten herwerkt worden. Daaraan heeft de sector productief mogen meewerken. Anderzijds werd drie jaar op rij van de hypotheekondernemingen gevraagd binnen al te korte termijnen de reglementering en instructies in hun systemen te verwerken.

Op de verduidelijkende circulaire's van de fiscale Administratie over de hervorming zal wellicht nog een tijdlang gewacht moeten worden, gezien de complexiteit van de materie.

De contacten met het notariaat leiden tot een bijwerking van het Protocol

De BVK werkt samen met de Federatie van Notarissen aan de bijwerking van het Protocol van maart 2005, ondertekend door de Federatie, BVK/FEBELFIN en ASSURALIA, waarin de voornaamste aspecten van de contacten tussen Notariaat en hypotheekondernemingen gemoderniseerd en uniform gemaakt worden. Standaardisering van de modellen van verscheidene gebruikelijke documenten en akten maakt deel uit van de opdracht van deze werkgroep. De Federatie van de Hypotheekbewaarders en de Administratie van het Kadaster, de Registratie en de Domeinen nemen aan dit onderzoek deel.

Dankzij deze uniformisering zal het kredietverleningsproces sneller kunnen verlopen.

In dit evolutieve Protocol zijn onder meer aanbevelingen voor de hypotheekondernemingen en de notarissen opgenomen over de vertegenwoordiging van de onderneming, rechtstreeks, via volmacht of via sterkmaking, bij het vrijlijden van een kredietakte. Het bevat daarnaast aanbevelingen over de geldigheidsduur van het kredietaanbod, over het aangeven door de hypotheekonderneming van wijzigingen aan het ontwerp van de kredietakte, over het gebruiken van de goed voor grosse, de goed voor volmacht en het borderel van hypothecaire inschrijving, over de vrijwillige opheffing van conventionele hypotheek en over de aan de notaris mee te delen eindafrekening inzake hypothecair krediet. Ook maakt daarvan deel uit een afspraak over de vervanging van het werken met cheques door een elektronische overmaking van het kredietbedrag aan de notaris.

Het Europese dossier wordt klaargestoomd voor een White Paper in juni 2007

De Europese Commissie brengt thans alle informatie over de hypotheekverstrekking en de hypotheekfunding bij mekaar om haar White Paper tegen begin juni te kunnen publiceren. Gedurende 2006 werkten twee door de Europese Commissie opgerichte groepen specialisten, de Mortgage Industry and Consumer Dialogue Group (MICDG) en de Mortgage Funding Expert Group (MFEG) aan deze informatie. Op de achtergrond werkten het European Banking Industry Committee en haar leden, namelijk de Europese sectorverenigingen, en, nationaal, dus ook de BVK aan verklarende nota's dienstig voor deze specialisten. Ook het Europese Parlement informeerde zich thans reeds over het dossier inzake hypothecair krediet en bracht standpunten uit over het Green Paper van juli 2005. Daarnaast heeft de BVK meegewerkt aan informatie en standpunten die de Belgische overheid verzocht werd aan de Europese Commissie over te maken.

Op grond van deze informatie zal de Europese Commissie haar beslissingen nemen om al dan niet in een richtlijn te voorzien.

De aspecten inzake hypothecair krediet die ter sprake kwamen betroffen de consumentenbescherming, meer bepaald de informatie, het advies, de Europese Gedragscode, de vervroegde terugbetalingen en de wederbeleggingsvergoeding, een mogelijk jaarlijks kostenpercentage. Zo ook de toegang tot kredietcentrales en de patrimoniumdocumentatie (kadaster, registers van de hypotheekbewaring, EULIS, ...), de hypothecaire stelsels en de Eurohypotheek, de vastgoedschatting, de procedures van tenuitvoerlegging van het hypothecair krediet en de kredietverstrekking door niet-kredietinstellingen.

De sector vraagt dat een eventuele richtlijn gebaseerd zou zijn op het principe van de totale harmonisering van een aantal sleutelementen («full targeted harmonization»), werkwijze die tegelijkertijd tot groter consumentenvertrouwen wat betreft de geharmoniseerde aspecten leidt.

De Europese Commissie richtte de MFEG op omdat de Europese sector haar erop gewezen had dat, indien er iets gedaan moest worden voor een verdere integratie van de hypotheekmarkten, vooral de secundaire markt (d.i. de fundingtechnieken voor hypotheekondernemingen om beroep te doen op de kapitaalmarkten) moest onderzocht worden op mogelijke verbeteringen die voordelen zouden meebrengen voor kredietnemers en kredietgevers. De deskundigengroep onderzocht een hele waaier onderwerpen onderverdeeld in drie «work streams»: de primaire markt, de secundaire markt en de investeerdersaangelegenheden.

De Europese Gedragscode inzake woningkredieten wordt binnenkort wellicht in de 27 Lidstaten van de Europese Unie toegepast voor interne en grensoverschrijdende kredietverstrekking. De Europese gestandaardiseerde informatiefiche, die voor geïndividualiseerde informatie over het eventuele krediet zorgt, wordt overal in Europa in eender welke kredietverstrekkingswijze op een moment overhandigd dat de consument steeds toelaat aan «shopping» te doen en zijn fiche te vergelijken met fiches van andere hypotheekondernemingen, desgevallend grensoverschrijdend.

Bovendien is het voor de hypothecaire kredietsector van wezenlijk belang ook de aanhoudende evolutie van het voorstel van richtlijn inzake consumentenkrediet op de voet te volgen, onder meer wat het in het vooruitzicht gestelde toepassingsgebied ervan betreft.

AANVERWANTE WETGEVING

Financiering van het Fonds ter Bestrijding van de Overmatige Schuldenlast

Verhoging van de bijdrage voor 2006

De wet van 5 augustus 2006 «tot wijziging van de wet van 5 juli 1998 betreffende de collectieve schuldenregeling en de mogelijkheid van verkoop uit de hand van de in beslag genomen onroerende goederen» legde een bijkomende bijdrage van 50% aan het Fonds ter Bestrijding van de Overmatige Schuldenlast op voor 2006.

Deze wet kwam er ingevolge de beslissing van de Ministerraad van 24 februari 2006 om de middelen van het Fonds voor 2006 met de helft te verhogen (waarvan een bedrag van 300.000 euro zou moeten voorbehouden worden voor informatiecampagnes). Bij het opmaken van de begroting van het Fonds voor 2006 was immers vastgesteld dat er, zonder een aanpassing van de bijdragen, een deficit zou zijn van $\pm 1,5$ miljoen euro.

Ondanks deze bijkomende bijdrage zou de begroting van het Fonds voor 2006 nog steeds een aanzienlijk tekort vertonen, dat bij ongewijzigde bijdragen in 2007 tot verscheidene miljoenen euro zou kunnen oplopen.

Een uitbreiding van het aantal bijdrageplichtigen

Eén van de door de sector gesteunde oplossingen is te werken op basis van een gesloten enveloppe (verdeling van de middelen over de schuldbemiddelaars naar rato van de ingediende aanvragen, zoals reeds wordt toegepast voor de pro deo advocaten) en de bijdragebasis uit te breiden tot andere actoren. De kredietgevers, die op dit ogenblik als enigen voor de financiering van het Fonds zorgen, zijn immers slechts verantwoordelijk voor de helft van de schulden van de personen met overmatige schuldenlast. Bovendien dient erop gewezen te worden dat er in ongeveer 8.000 procedures van collectieve schuldenregeling op naam van de betrokkenen geen enkele kredietovereenkomst is opgetekend in de Centrale voor Kredieten aan Particulieren.

Er werd dan ook een ander bijdragemechanisme voorgesteld door de BVK, namelijk door inhouding van een percentage van de door de verschillende schuldeisers ingediende schuldaangiften.

De uitgaven beter in de hand houden

De BVK wenst anderzijds te vermijden dat de begroting van het Fonds in een stijgende spiraal zou terecht komen en pleit voor een striktere toepassing van de wet. Die bepaalt inderdaad dat de honoraria van de schuldbemiddelaar in principe bij voorrang moeten betaald worden van de beschikbare middelen, vóór iedere betaling van de schuldeisers. Er kan echter vastgesteld worden dat, ondanks de aanwezigheid van beschikbare middelen, steeds systematischer een tussenkomst van het Fonds gevraagd wordt zodat een plan kan uitgewerkt worden dat door de preferentiële betaling van de honoraria in het gedrang zou komen.

De sector pleit er dan ook voor dat de tussenkomst van het Fonds zou beperkt worden tot de gevallen van volledige schuldkwijtschelding.

Een normatief kader voor de negatieve lijsten

Begin mei 2006 heeft de Minister van Consumentenzaken de Raad voor het Verbruik om advies gevraagd betreffende een «voorontwerp van wet houdende een kaderregeling voor negatieve lijsten».

Belangrijkste wijzigingen die door het voorontwerp van wet worden beoogd

De wet wil een aanvulling zijn op de algemene wet van 8 december 1992 op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. De tekst bevat onder meer een verhoogde aangifteverplichting, waarbij elke externe negatieve lijst (d.i. elke negatieve lijst waarvan de inhoud wordt aangebracht en/of geraadpleegd zowel door de verantwoordelijke voor de verwerking als door derden) onderworpen wordt aan de voorafgaande machtiging van de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer.

Het voorontwerp van wet bevat daarnaast een volledig verbod op multi-sectorale negatieve lijsten, een verhoogde informatieverplichting vanwege de verantwoordelijke voor de verwerking, evenals een verhoogd recht op toegang en een verhoogd recht op verzet voor de consument.

Bovendien worden burgerrechtelijk sancties voorzien voor de verantwoordelijke van de externe negatieve lijst die ten onrechte de naam van een betrokkene heeft vermeld.

Advies van de Raad voor het Verbruik en standpunt van de sector

De tekst van het voorontwerp van wet werd besproken binnen een commissie ad hoc van de Raad voor het Verbruik, waarbinnen de BVK en Febelfin vertegenwoordigd waren. Zij heeft haar definitieve advies (nr. 366) op 7 september 2006 uitgebracht. Daarin hebben de vertegenwoordigers van de productie ernstig voorbehoud gemaakt aangezien het voorontwerp van wet niet in verhouding staat tot het nagestreefde doel.

Zij hebben er de nadruk op gelegd dat de opstellers van het voorontwerp blijk geven van een negatief a priori ten opzichte van de beoogde lijsten door vooral de nadruk te leggen op de nadelen ervan voor de geregistreerde personen zonder de duidelijke voordelen ervan voor de betrokken ondernemingen en voor de grote meerderheid van de consumenten te erkennen op het vlak van de strijd tegen de fraude en wanbetalers, de objectieve risicobeoordeling, de billijke vastlegging van de tarieven, enz.

De vertegenwoordigers van de productie hebben onderstreept dat een specifieke wet die bijkomende administratieve lasten voor de ondernemingen zou invoeren, niet opportuun lijkt en dat het aangewezen zou zijn, indien nodig, de algemene wet op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, die de negatieve lijsten reeds in ruime mate regelt, waar nodig aan te passen. Zij hebben daarenboven vermeld dat het wenselijk zou zijn dat reeds gereguleerde bestanden, zoals de Centrale voor Kredieten aan Particulieren, van het toepassingsgebied van deze wet uitgesloten worden.

De BVK en Febelfin hebben eveneens te kennen gegeven dat ze zich krachtig verzetten tegen bepaalde maatregelen, zoals een overdreven forfaitaire burgerrechtelijke sanctie van 5.000 euro, die als pervers gevolg zou kunnen hebben dat weinig scrupuleuze personen zich laten registreren om achteraf de boete te eisen.

Tot slot werd erop gewezen dat het voorontwerp van wet niet de noodzakelijke rechtszekerheid brengt, door zeer ruime bevoegdheden aan de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer te verlenen, zoals het beoordelen van de registratiecriteria die door de verantwoordelijke van de negatieve lijsten zullen kunnen gehanteerd worden.

Kosteloze borgtocht

Het voorontwerp van wet op de kosteloze borgstelling van de Minister van Consumentenzaken en de Minister van Justitie werd op 12 oktober 2006 in tweede lezing door de Ministerraad goedgekeurd. Het wetsontwerp moet nu nog ter stemming aan het Parlement worden voorgelegd.

Draagwijdte van het wetsontwerp

- **De borgstelling moet «kosteloos» zijn**

Het wetsontwerp heeft betrekking op de «kosteloze» borgstelling zoals gedefinieerd door het Arbitragehof in zijn arrest van 30 juni 2004, d.w.z. dat de kosteloze aard van de borgstelling te maken heeft met het ontbreken van enig economisch voordeel, zowel rechtstreeks als onrechtstreeks, dat de borg uit de borgstelling kan halen.

In de memorie van toelichting wordt als voorbeeld gegeven de vader die zich kosteloos borg stelt voor zijn zoon, en afhankelijk van het geval, de echtgenote die zich kosteloos borg stelt voor de handelsactiviteiten van haar echtgenoot. Het bekritiseerde voorbeeld van de zaakvoerder die zich borg stelt voor zijn onderneming (dat vermeld stond in de ontwerptekst die op 2 juni 2006 werd goedgekeurd), werd geschrapt.

- **Schriftelijke en afzonderlijke overeenkomst met bepaalde verplichte vermeldingen**

Op straffe van nietigheid moet de overeenkomst tot borgstelling een schriftelijke overeenkomst zijn die los staat van de hoofdovereenkomst.

De duur van de hoofdverplichting moet worden vermeld in de borgtochtovereenkomst. Er wordt daarenboven bepaald dat de duur van de borgtochtovereenkomst beperkt is tot vijf jaar indien de hoofdverplichting voor onbepaalde duur werd afgesloten.

De overeenkomst tot borgstelling moet bovendien handgeschreven vermeldingen bevatten. Na advies van de Commissie voor Onrechtmatige Bedingen kan de Koning bepalen welke vermeldingen moeten voorkomen in de overeenkomst, alsook de informatie met betrekking tot de hoofdverplichting die het voorwerp uitmaakt van de borgtocht.

• Omvang van de borgtocht

Wanneer de borg een bepaalde schuld verzekert, wordt de omvang van de borgtocht beperkt tot de som die is vermeld in de overeenkomst verhoogd met interesten, die niet hoger dan 50% van de hoofdsom mogen zijn. Deze bepaling is voorzien op straffe van nietigheid.

Er mag geen overeenkomst tot borgstelling worden gesloten voor een bedrag dat duidelijk de terugbetalingmogelijkheden van de borg overstijgt. Deze mogelijkheden moeten worden beoordeeld in het licht van de roerende en de onroerende goederen en inkomsten van de borg.

• Informatieplicht

De schuldeiser is verplicht de borg ten minste éénmaal per jaar op de hoogte te brengen van de regelmatige uitvoering van de overeenkomst door de schuldenaar.

Bovendien moet elke mededeling aan de schuldenaar inzake niet regelmatige uitvoering gelijktijdig worden gedaan aan de borg. Bij gebrek daaraan kan de schuldeiser zich niet beroepen op de aangroei van de schuld, vanaf de datum waarop hij ter zake in gebreke blijft.

• Overdracht van de borg aan de erfgenamen

Wat het lot van de borgtocht bij het overlijden van de borg betreft, wordt bepaald dat de verbintenissen van de erfgenamen van de borg beperkt zijn tot het erfdeel dat aan elk van hen toekomt.

Niettegenstaande enige andersluidende overeenkomst bestaat er geen hoofdelijkheid tussen de erfgenamen van de borg voor de verbintenissen van de borg.

Eindresultaat

De door de Ministerraad van oktober 2006 goedgekeurde tekst is sterk geëvolueerd ten opzichte van de oorspronkelijke ontwerptekst, en er is aan verschillende bezwaren van de sector tegemoet gekomen.

DE ORGANEN VAN DE VERENIGING

DIRECTIECOMITE

Voorzitter	Paul HERMANS , ETHIAS BANK N.V.
Ondervoorzitters	Marianne DELBROUCK , KBC BANK N.V. Rainer STOFFELS , EULER HERMES CREDIT INSURANCE N.V.
Secretaris van het Bureau	Bernard BEYENS , CITIBANK BELGIUM N.V.
Schatbewaarder	Joanna VAN BLADEL , DEXIA BANK N.V.
Leden	Luc ADRIAENSSEN, KREFIMA N.V. Inge AMPE, ING BELGIE N.V. * Dominique CHARPENTIER, ATRADIUS CREDIT INSURANCE N.V. * Eric de CROMBRUGGHE, AXA BANK BELGIUM N.V. Jean Louis DE VALCK, AGRICAISSE S.C.R.L. Jean-Claude FRANCOIS, COFIDIS N.V. Paul HEYMANS, AGF BELGIUM INSURANCE N.V. Martine MANNES, LANBOKAS C.V.B.A. Luc SALUS, CETELEM BELGIUM N.V. Stéphane STIERLI, PSA FINANCE BELUX N.V. * Philippe VAN HELLEMONT, FORTIS BANK N.V. *

De personen van wie de naam vetjes is gedrukt, zijn lid van het Bureau.

* In hoedanigheid van Waarnemend Lid

SECRETARIAAT

Marc DECHEVRE, Secretaris-Generaal
Jozef T'JAMPENS, Eerste Adviseur
Sandrine JOURDAIN, Adviseur
Frans MEEL, Adviseur
Christa VANHOUTTE, Directiesecretaresse

Ravensteinstraat, 36, B5, 1000 BRUSSEL
Tel. 02/507 68 11 - Fax 02/507 69 92
<http://www.upc-bvk.be>   upc-bvk@febelfin.be

TECHNISCHE COMMISSIES

JURIDISCHE COMMISSIE

Voorzitter	Dhr. E. MESSELY (DEXIA BANK)	
Effectieve leden	Plaatsvervangers	Ondernemingen
Dhr. R. BISCARI		ING BELGIE
Mevr. Ch. BONNAMI		DEXIA BANK
Mevr. V. DANNEELS	Dhr. P. VANOBBERGEN	CREDIMO
Mevr. S. DAUSSOGNE		CETELEM BELGIUM
Mevr. A.F. FAUVILLE	Mevr. M. PAUWELS	RECORD BANK
Dhr. P. HERMANS		ETHIAS BANK
Mevr. Y. HOORNAERT	Dhr. Th. MANIQUET	FORTIS BANK
Dhr. J. JACOBS	Dhr. L. JANSSENS	EUROPABANK
Dhr. M. LEBEAU		FIDEXIS

DE ORGANEN VAN DE VERENIGING

Dhr. Ch. LIZEE		CITIBANK BELGIUM
Dhr. Ch. LUZZI		COFIDIS
Dhr. A. MATHIEU	Mevr. N. VAN PETEGEM	EULER HERMES CREDIT INSURANCE
Dhr. L. PLUYMERS		AGF BELGIUM INSURANCE
Dhr. B. RASQUAIN		ATRADIUS CREDIT INSURANCE
Mevr. F. SEGHERS		BANK J. VAN BREDA & Co
Dhr. A. SENEAL	Mevr. V. ALLIET	LANBOKAS / AGRICAISSE
Dhr. J. TORFS	Dhr. P. VAN BREE	CENTEA
Mevr. A. VANDEVELDE	Dhr. F. VAN DER HERTEN	KBC BANK
Dhr. D. VAN DOOREN		AUXIFINA
Mevr. H. VAN LOOK	De Heren F. CLEMENS, E. CORTENS	AXA BANK BELGIUM
Dhr. J. VERLAET		KREFIMA
Mevr. P. VERVOORT		RBS (RD EUROPE)

COMMISSIE VOOR FINANCIËLE EN ECONOMISCHE AANGELEGENHEDEN

Voorzitter	Dhr. J.L. DE VALCK (LANBOKAS/AGRICAISSE)	
Effectieve leden	Plaatsvervangers	Ondernemingen
Dhr. H. BEKAERT		FORTIS INSURANCE BELGIUM
Dhr. A. BRABANT	Mevr. Ch. BRABANDER	CETELEM
Dhr. Ph. COLPIN	Dhr. Ph. VERBEECK	AXA BANK BELGIUM
Dhr. G. de BIE		CITIBANK BELGIUM
Mevr. Ch. DE BRABANDERE	Mevr. L. TORKHANI	ING BELGIE
Dhr. J. DECLEYN		ATRADIUS CREDIT INSURANCE
Dhr. R. DE RAUW		FORTIS BANK
Dhr. J.C. FRANCOIS		COFIDIS
Dhr. L. JANSSENS	Dhr. R. DEYAERT	EB-LEASE / EUROPABANK
Dhr. R. LAVOIX		SAINT-BRICE
Dhr. M. LEBEAU	Dhr. R. GOEMAERE	FIDEXIS
Dhr. E. LEFEBVRE		ALPHA CREDIT
Mevr. F. LIBERT		RECORD BANK
Dhr. P. PILAET		CENTEA
Dhr. R. PILATE		FORTIS BANK
Dhr. L. STACQUEZ		COFIDIS
Dhr. Ph. THIBAUT		CREDIBE
Dhr. R. TION	Dhr. G. DE CALUWE	DEXIA BANK
Dhr. T. VAN DE GAER		WINTERTHUR
Dhr. E. VAN DER STRATEN		RBS (RD EUROPE)
Dhr. D. VANDEUREN	Mevr. E. DANAU	KBC BANK
Dhr. J. VAN HEMELRIJCK		KREFIMA
Dhr. Ph. VAN VRECKHEM		AUXIFINA

WERKGROEP RISICOCENTRALES

Coördinator	Dhr. Frans MEEL (BVK)	
Effectieve leden	Plaatsvervangers	Ondernemingen
Dhr. M. CARRIERI		ING BELGIË
Dhr. J. CORTEN	Mevr. M. KLOK	KBC BANK
Mevr. S. DAUSSOGNE		CETELEM
Mevr. V. DECROO		AUXIFINA
Dhr. P. DELLICOUR		EULER HERMES CREDIT INSURANCE
Dhr. D. DE TAEYE	Mevr. Ch. DEGEEST	DEXIA BANK
Dhr. K. GEELLEN	Mevr. S. WEUSTENRAAD	RECORD BANK
Dhr. D. KEYMEULEN		LANBOKAS / AGRICAISSE
Dhr. D. LACROIX		ATRADIUS CREDIT INSURANCE

DE ORGANEN VAN DE VERENIGING

Dhr. H. LEONARD
 Dhr. Ch. LIZEE
 Dhr. H. RAES
 Dhr. G. SINNAEVE
 Dhr. S. STIERLI
 Mevr. I. TENEYS
 Dhr. R. VAN LOOCK
 Dhr. C. VERGAUWEN

Dhr. Ph. BOVY

ALPHA CREDIT
 CITIBANK BELGIUM
 EUROPABANK
 FORTIS BANK
 PSA FINANCE BELUX
 CITIBANK BELGIUM
 AXA BANK BELGIUM
 BNP PARIBAS LEASE GROUP

COMMISSIE HYPOTHECAIR KREDIET

Voorzitter

Dhr. P. HEYMANS (AGF BELGIUM INSURANCE)

Ondervoorzitter

Dhr. Ph. D'HAEN (CREDIBE)

Effectieve leden

Dhr. H. BEKAERT
 Mevr. Ch. BONNAMI
 Mevr. F. COULON
 Mevr. Ch. DE BRABANDERE
 Dhr. Ph. DEMAZY
 Dhr. G. DOMS
 Mevr. Y. HOORNAERT
 Mevr. T. HUYLEBROECK
 Dhr. J. JACOBS
 Dhr. J. LLORENS
 Dhr. J. ROGGE
 Dhr. Ph. SEYNAEVE
 Dhr. J. TORFS
 Dhr. F. VAN DER HERTEN
 Dhr. G. VAN DE WALLE
 Mevr. H. VAN LOOK
 Mevr. M. VOUNCKX

Plaatsvervangers

Dhr. G. DE CALUWE

Mevr. M. VERMEULEN

Dhr. Th. MANIQUET

Dhr. M. VANDERBRUGGEN

Dhr. E. CASIER

Mevr. A. VANDEVELDE

Dhr. R. PILATE

Ondernemingen

FORTIS INSURANCE BELGIUM
 DEXIA BANK
 LANBOKAS/AGRICASSE
 ING BELGIE
 DEXIA SOCIETE DE CREDIT
 ING INSURANCE
 FORTIS BANK
 AXA BANK BELGIUM
 EUROPABANK
 AUXIFINA
 ASSURALIA
 RECORD BANK
 CENTEA
 KBC BANK
 KREFIMA
 AXA BANK BELGIUM
 FORTIS BANK

COMMISSIE AUTOFINANCIERING

Voorzitter

Dhr. S. STIERLI (PSA FINANCE BELUX)

Effectieve leden

Dhr. D. BAELE
 Dhr. Ch. BAL
 Mevr. A. BEYENS
 Dhr. W. CEULEMANS
 Mevr. M. DEJONGHE
 Dhr. B. DIRCKX
 Dhr. F. FIGLAK
 Dhr. R. GOEMAERE

 Mevr. A. GROSEMANS
 Dhr. L. JANSSENS
 Dhr. B. LENS
 Dhr. B. PICOU
 Dhr. U. SETTI
 Mevr. A. STRUYF
 Dhr. D. VANDE PUTTE
 Dhr. F. VEYS

Plaatsvervangers

Ondernemingen

RECORD BANK
 VAN BREDA CAR FINANCE
 DAIMLERCHRYSLER FINANCIAL SERVICES
 FCE BANK
 VOLKSWAGEN BANK
 AXA BANK BELGIUM
 DEXIA BANK
 ALPHA CREDIT /
 NISSAN FINANCE BELGIUM
 FORTIS BANK
 EB-LEASE
 EULER HERMES CREDIT INSURANCE
 BANQUE CPH
 CETELEM
 BMW FINANCIAL SERVICES
 ATRADIUS CREDIT INSURANCE
 GENERAL MOTORS ACC

LEDENLIJST op 31 december 2006

AGF BELGIUM INSURANCE N.V.	EUROPABANK N.V.
AGRICAISSSE S.C.	FCE BANK plc
ALPHA CARD C.V.B.A.	FIDEXIS N.V.
ALPHA CREDIT N.V.	FIDUSUD S.A.
AMERICAN EXPRESS INTERNATIONAL Inc.	FIMASER N.V.
AREMAS N.V.	FINAREF BENELUX S.A.
ATRADIUS CREDIT INSURANCE N.V.	FONDS DU LOGEMENT WALLON S.C.
AUXIFINA N.V.	FORTIS INSURANCE BELGIUM N.V.
AXA BANK BELGIUM N.V.	FORTIS BANK N.V.
BANK CARD COMPANY N.V.	GENERAL MOTORS ACCEPTANCE CORPORATION, CONTINENTAL
BANK DEGROOF N.V.	GOFFIN BANK N.V.
BANK DELEN & de SCHAEZTEN N.V.	ING BELGIE N.V.
BANK J. VAN BREDA & Co g.c.v.	ING INSURANCE N.V.
BANK VAN DE POST N.V.	KBC BANK N.V.
BANQUE CPH S.C.R.L.	KBC PINTO SYSTEMS N.V.
BHW BAUSPARKASSE A.G.	KREFIMA N.V.
BMW FINANCIAL SERVICES BELGIUM N.V.	LANBOKAS C.V.B.A.
BNP PARIBAS LEASE GROUP N.V.	L'ENTR'AIDE FINANCIERE DU TOURNAISIS S.A.
CBC BANQUE S.A.	NECKERMANN POSTORDERS N.V.
CENTEA N.V.	NEOFIN N.V.
CETELEM BELGIUM N.V.	NISSAN FINANCE BELGIUM N.V.
CITIBANK BELGIUM N.V.	PATRONALE HYPOTHEEK MAATSCHAPPIJ N.V.
COFIDIS S.A.	PSA FINANCE BELUX N.V.
CREDIBE N.V.	P&V VERZEKERINGEN C.V.
CREDIMO N.V.	RBS (RD EUROPE) B.V.
DAIMLERCHRYSLER FINANCIAL SERVICES N.V.	RECORD BANK N.V.
DE HYPOTHECAIRE VERENIGING C.V.	RECORD CREDIT SERVICES C.V.B.A.
DELTA LLOYD BANK N.V.	SAINT-BRICE S.A.
DEXIA BANK BELGIE N.V.	VAN BREDA CAR FINANCE N.V.
DEXIA, Société de crédit S.A.	VDK SPAARBANK N.V.
EB-LEASE N.V.	VOLKSWAGEN BANK GMBH
ETHIAS BANK N.V.	WINTERTHUR EUROPE N.V.
EULER HERMES CREDIT INSURANCE N.V.	